

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT – v angleškem besedilu *European Public Prosecutor's Office*, tako imenovani EPPO) je začela veljati 20. novembra 2017 (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1939/EU). Glavni razlog za sprejetje Uredbe 2017/1939/EU je stanje, v katerem organi Evropske unije OLAF (Evropski urad za boj proti goljufijam), Eurojust (Urad za evropsko pravosodno sodelovanje) in Europol (Evropski policijski urad) nimajo pristojnosti za opravljanje procesnih dejanj upravičenega tožilca in vlaganje procesnih aktov v primerih oškodovanja finančnih interesov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Tudi prizadevanja nacionalnih organov pregona, ki so lahko razdrobljena po več državah članicah, niso vedno dovolj uspešna. Po statističnih podatkih Komisije se samo ena od petih zadev, ki jih OLAF pošlje nacionalnim organom pregona, konča s kazensko obsodbo, zato Komisija meni, da se države članice ne spopadajo učinkovito z goljufijami, ker njihova pooblastila sežejo le do državnih meja. Poleg tega so kazniva dejanja zoper finančne interese EU pogosto zapletena. Vključujejo več dejavnikov, zapletene in izpopolnjene sisteme goljufij, več držav in več nacionalnih pristojnosti. Učinkovito sodelovanje med državami članicami otežujejo tudi različni sistemi kazenskega prava, nejasne pristojnosti, zapleteni in zamudni postopki pravne pomoči, jezikovne težave, pomanjkanje virov in različnost določanja prednostnih nalog. Posledično je lahko za države članice preiskovanje goljufij v škodo proračuna EU zamudno in kadrovsko potratno. Po oceni Komisije so v zadnjih treh letih domnevne goljufije v državah članicah letno povzročile izgubo za približno 500 milijonov evrov proračunskih sredstev EU.

Pravno podlago za ustanovitev EJT določa 86. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki se glasi:

»Zaradi boja proti kršitvam, ki vplivajo na finančne interese Unije, lahko Svet z uredbami, sprejetimi po posebnem zakonodajnem postopku, iz Eurojusta ustanovi Evropsko javno tožilstvo. Svet odloča s soglasjem po odobritvi Evropskega parlamenta.«

Upošteva načelo subsidiarnosti iz 5. člena Pogodbe o Evropski uniji (PEU), po katerem je lahko boj proti kaznivim dejanjem, ki škodijo finančnim interesom Unije zaradi njihovega obsega in učinkov, učinkovitejši na ravni Unije, je pristojnost EJT omejena na preiskovanje in pregon

storilcev tistih kaznivih dejanj, ki jih opredeljuje Direktiva (EU) št. 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava,¹ ter kaznivih dejanj, ki so z njimi neločljivo povezana. Ta direktiva v 3. členu natančno definira kaznivo dejanje goljufije proti finančnim interesom Unije v povezavi s subvencijami in pomočmi (predložitev nepopolne ali napačne dokumentacije ali izjav, prikrivanje informacij o zlorabi, uporaba sredstev v drugačne namene, kot so bila dana), v povezavi z izdatki (predložitev napačne ali nepopolne dokumentacije, prikrivanje informacij o zlorabi) in v povezavi s prihodki (predložitev nepopolne ali napačne dokumentacije, prikrivanje itd.). Poleg navedenih dejanj direktiva kot povezana dejanja z goljufijo proti finančnim interesom EU navaja še: pranje denarja, pasivno korupcijo, aktivno korupcijo in poneverbo. Direktiva predpisuje učinkovite in sorazmerne kazenske sankcije ter minimalni prag štirih let zaporne kazni za našeta kazniva dejanja.

EJT je organizacijsko strukturiran tako, da omogoča hitro in učinkovito odločanje pri izvajanju kazenskih preiskav in pregona, ne glede na to, ali je vanje vključena ena ali več držav članic. Zato mora biti njegov urad sistemsko organiziran tako, da so v njem zastopani vsi nacionalni pravni sistemi in vse nacionalne pravne tradicije držav članic, poleg tega pa mora biti neposredno povezan z državnimi oziroma javnimi tožilci, ki so po nacionalnem pravu pristojni za odkrivanje storilcev kaznivih dejanj ter opravljajo druga procesna dejanja upravičenega tožilca v predkazenskem in kazenskem postopku na celotnem ozemlju države članice.

Uredba 2017/1939/EU je začela veljati 20. novembra 2017. Vzpostavitev urada EJT je po določbi 120. člena Uredbe 2017/1939/EU vezana na triletno prehodno obdobje po začetku njene veljavnosti. EJT bo prevzel naloge preiskave in pregona, ki so mu dodeljene z Uredbo 2017/1939/EU, z dnem, ki ga bo s posebnim sklepom določila Evropska komisija. Navedeni prevzem nalog EJT ne sme biti prej kot tri leta po dnevu začetka veljavnosti Uredbe 2017/1939/EU (20. novembra 2017), torej ne pred 20. novembrom 2020.

Z Uredbo 2017/1939/EU se na novo določa sistem deljene pristojnosti med EJT in nacionalnimi organi na področju boja proti kaznivim dejanjem, ki škodijo finančnim interesom Unije, pri čemer ima EJT pravico do prevzema zadeve, usmerjanja in nadzora preiskav in pregona, ki jih izvajajo evropski delegirani tožilci. Čeprav je Uredba 2017/1939/EU neposredno uporabljiva in zavezujoča z dnem začetka veljavnosti, določbe, vezane na postopek predlaganja kandidatov za evropskega tožilca, in določbe, vezane na postopek predlaganja kandidatov za evropske delegirane tožilce, pomenijo potrebo po spremembi in dopolnitvi Zakona o državnem tožilstvu² (ZDT-1) glede navedenih in z njimi povezanih vprašanj.

EJT je krajevno in stvarno pristojno za kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, v skladu z Direktivo (EU) št. 2017/1371, če:

- a) so bila ta kazniva dejanja v celoti ali deloma storjena na ozemlju ene ali več držav članic;
- b) jih je storil državljan države članice, pod pogojem, da ima država članica pristojnost za takšna kazniva dejanja, kadar so storjena zunaj njenega ozemlja.

Po 22. členu Uredbe 2017/1939/EU je EJT pristojno za kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, določena v Direktivi (EU) 2017/1371, kakor se izvaja z nacionalnim pravom, ne

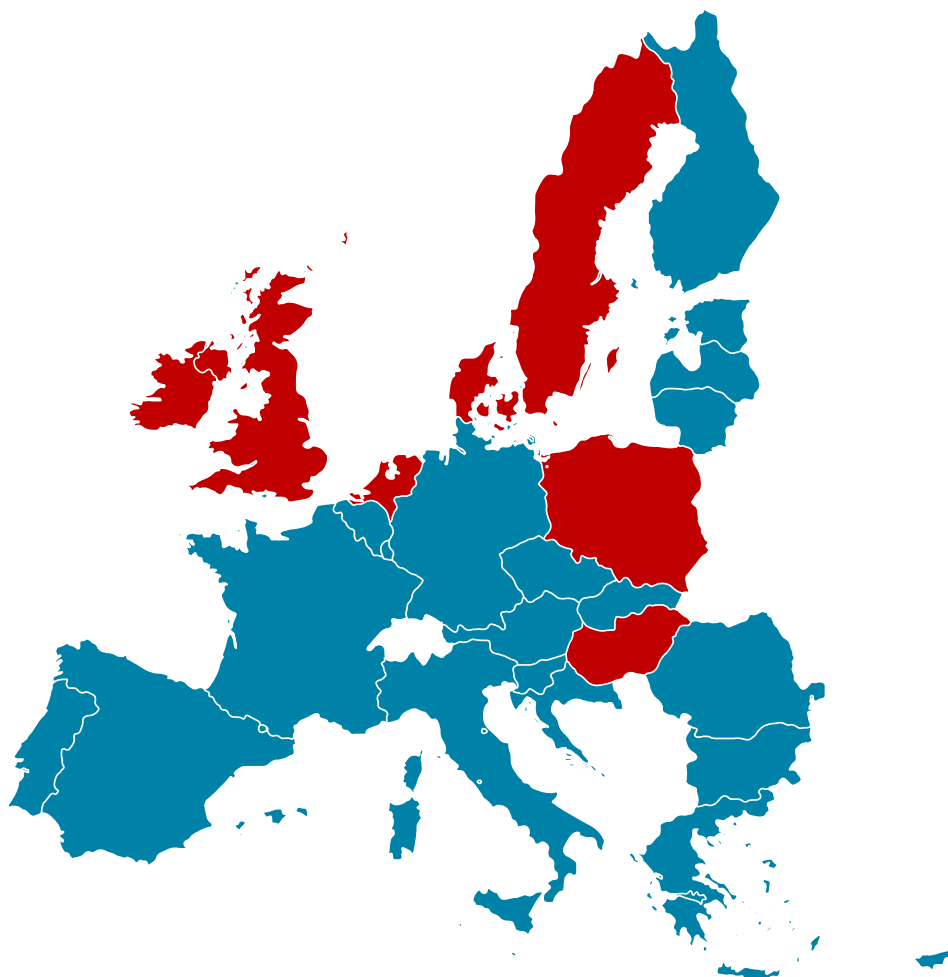
¹ UL L št. 198 z dne 28. 7. 2017, str. 29.

² Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15 in 23/17 – ZSSve.

glede na to, ali se enako kaznivo ravnanje lahko klasificira kot druga vrsta kaznivega dejanja na podlagi nacionalnega prava. Glede kaznivega dejanja goljufije glede prihodkov od lastnih sredstev iz naslova DDV, opredeljenega v točki d drugega odstavka 3. člena Direktive (EU) 2017/1371, je EJT pristojno le, kadar naklepna dejanja ali opustitve dejanj, opredeljene v navedeni določbi, zadevajo ozemlje dveh ali več držav članic in skupna škoda znaša vsaj 10 milijonov EUR.

EJT je pristojno tudi za kazniva dejanja, povezana s sodelovanjem v hudodelski združbi, kot so opredeljena v Okvirnem Sklepu 2008/841/PNZ, kakor se izvaja z nacionalnim pravom, če je namen kriminalne dejavnosti takšne hudodelske združbe storitev katerega koli izmed kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije.

Uredba 2017/1939/EU nima običajne oblike: gre za uredbo sprejeto na podlagi okrepljenega sodelovanja, in zavezuje tiste članice, ki so se odločile za njen pristop. Poleg Slovenije so k Uredbi 2017/1939/EU pristopile še Avstrija, Italija, Hrvaška, Nemčija, Francija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Estonija, Romunija, Slovaška, Grčija, Finska, Latvija, Litva, Luksemburg, Španija in Portugalska. Vseh je trenutno dvajset, vključitev pa sta napovedali tudi Nizozemska in Malta. To pomeni, da poleg Danske in Irske (obe imata opt-out), v Uradu EJT ne bodo sodelovale še Poljska, Madžarska in Švedska. Države članice, ki niso vključene v EJT imajo naknadno možnost vključitve.

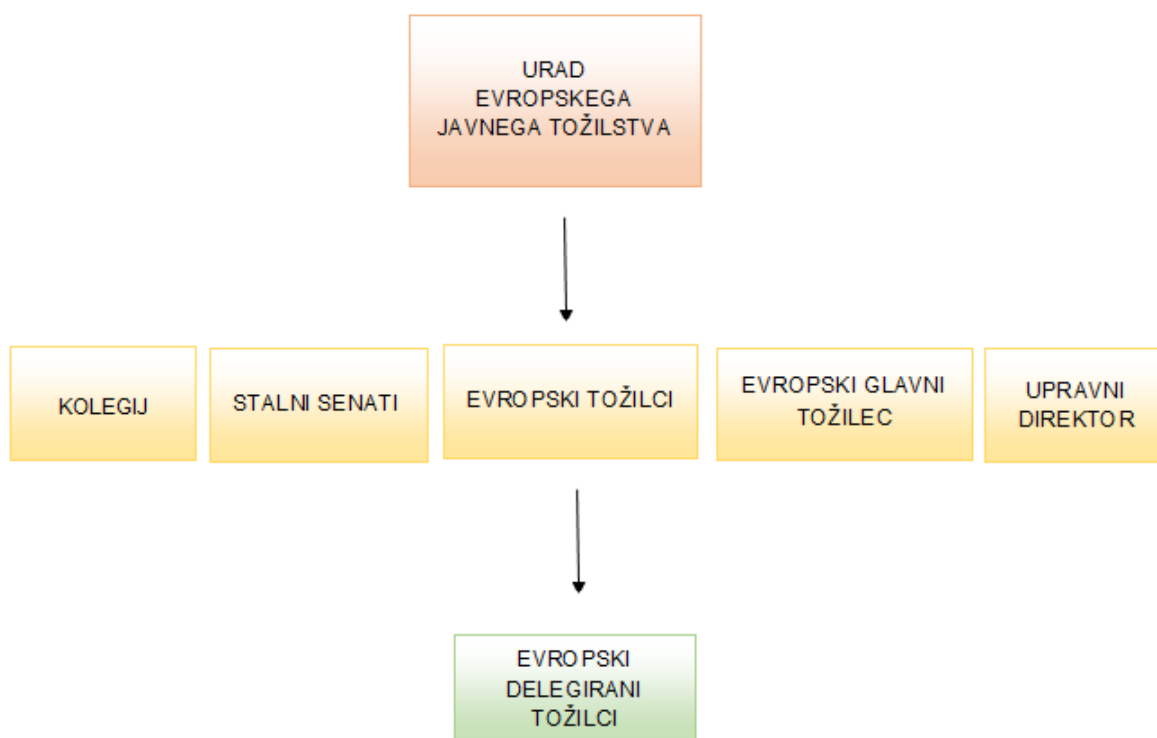

Čeprav je EJT organ Evropske unije, ki deluje kot enoten urad s sedežem v Luksemburgu, bo deloval na dveh ravneh, in sicer na ravni EU in na ravni držav članic. Na osrednji ravni, na ravni EU, ga sestavljajo evropski glavni tožilec, ki je vodja urada in neposredni vodja kolegija evropskih tožilcev, njegov namestnik, stalni senati, evropski tožilci, kolegij evropskih tožilcev ter upravni direktor. Na decentralizirani ravni, na ravni držav članic, pa ga sestavljajo evropski delegirani tožilci, pristojni za odkrivanje storilcev kaznivih dejanj in druga procesna dejanja upravičenega tožilca v predkazenskem in kazenskem postopku v državah članicah. Z namenom, da se zagotovijo neodvisna preiskava, učinkovita koordinacija in poenoten način delovanja v vseh državah članicah EU, bo znotraj hierarhično organizirane strukture EJT glavni urad nadziral preiskavo in pregon storilcev kaznivih dejanj v vsaki državi članici. Preiskavo in pregon storilcev kaznivih dejanj iz pristojnosti Uredbe 2017/1939/EU pa bodo opravljali evropski delegirani tožilci v državah članicah po Uredbi 2017/1939/EU in po nacionalnem procesnem pravu.

Temeljno načelo Uredbe 2017/1939/EU je, da se za vprašanja, ki jih ne ureja, uporablja nacionalno pravo. Razen če v Uredbi 2017/1939/EU ni določeno drugače, se uporablja nacionalno pravo države članice, katere evropski delegirani tožilec obravnava zadevo. Če neko vprašanje urejata tako nacionalno pravo kot Uredba 2017/1939/EU, se uporablja Uredba 2017/1939/EU.

Pomembno je načelo institucionalne neodvisnosti EJT, po katerem evropski glavni tožilec, namestniki evropskega glavnega tožilca, evropski tožilci, evropski delegirani tožilci, upravni direktor in osebje EJT delujejo v interesu Unije kot celote ter pri izvajanju dolžnosti na podlagi Uredbe 2017/1939/EU ne smejo zahtevati ali sprejemati navodil od posameznikov, ki niso del EJT.

Organizacijska shema EJT:

Evropski glavni tožilec je vodja urada EJT. Organizira delo EJT, usmerja njegove dejavnosti ter sprejema odločitve v skladu z Uredbo 2017/1939/EU in poslovnikom EJT. Ima dva namestnika, ki sta evropska tožilca. Evropskega glavnega tožilca na podlagi javnega razpisa v medsebojnem soglasju imenujeta Evropski parlament in Svet EU za največ sedem let, brez možnosti podaljšanja.

Evropski tožilci v imenu stalnega senata in v skladu z morebitnimi navodili nadzorujejo preiskavo in pregon, za katera so pristojni evropski delegirani tožilci, ki obravnavajo zadevo v svoji državi članici izvora. Vsaka država članica pošlje imena najmanj treh kandidatov, od katerih bo eden imenovan za evropskega tožilca. Kandidati morajo imeti ustrezne praktične izkušnje z nacionalnimi pravnimi sistemi, finančnimi preiskavami in mednarodnim pravnim sodelovanjem v kazenskih zadevah, opravljati morajo visoko tožilsko funkcijo, njihova neodvisnost mora biti nedvomna.

Evropski delegirani tožilci delujejo v imenu EJT v svojih državah članicah ter imajo poleg in ob upoštevanju posebnih pooblastil in statusa, ki jim je podeljen na podlagi Uredbe 2017/1939/EU, enaka pooblastila kot nacionalni tožilci v zvezi z vlaganjem in zastopanjem kazenske obtožbe, opravljanjem vseh procesnih dejanj upravičenega tožilca, usmerjanjem policije in drugih pristojnih organov, uporabo alternativnih oblik kazenskega preгона in drugih poenostavitev kazenskega postopka, vlaganjem razpoložljivih pravnih sredstev ter morajo opravljati druge naloge v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek v posamezni državi članici. Vsaka od držav članic ima po dva ali več evropskih delegiranih tožilcev. Evropski glavni tožilec po posvetovanju s pristojnimi organi držav članic in v dogovoru z njimi odobri število evropskih delegiranih tožilcev ter pri tem določi funkcionalno in ozemeljsko delitev pristojnosti med evropskimi delegiranimi tožilci v vsaki državi članici.

Evropski delegirani tožilci so pristojni za tiste preiskave in pregon, ki so jih začeli, ki so jim bile dodeljene ali ki so jih prevzeli na podlagi pravice do prevzema zadeve. Sledijo usmeritvam in navodilom stalnega senata, pristojnega za zadevo, ter navodilom pristojnega nadzorujočega evropskega tožilca.

Z imenovanjem za evropskega delegiranega tožilca lahko državni tožilec v skladu z Uredbo 2017/1939/EU še naprej opravlja državnotožilsko službo v Republiki Sloveniji, kolikor mu to ne preprečuje izpolnjevanja obveznosti, ki jih ima po Uredbi 2017/1939/EU. O dvojnem položaju evropski delegirani tožilec obvesti pristojnega nadzorujočega evropskega tožilca. Tako bo evropski delegirani tožilec pri opravljanju svojih nalog vezan na ustavo in zakon ter na procesne in statusne določbe Uredbe 2017/1939/EU.

Kolegij EJT sestavljajo evropski glavni tožilec in po en evropski tožilec iz vsake države članice. Evropski glavni tožilec predseduje sestankom kolegija in je odgovoren za njihovo pripravo. Kolegij se sestaja na rednih sejah in je pristojen za splošni nadzor nad dejavnostjo EJT. Sprejema odločitve o strateških vprašanjih in vprašanjih splošnega pomena, ki izhajajo iz posameznih zadev, da se zagotovijo usklajenost, učinkovitost in doslednost politike preгона EJT v vseh državah članicah, pa tudi o drugih vprašanjih, določenih v Uredbi 2017/1939/EU. Kolegij ne sprejema operativnih odločitev v posameznih zadevah.

Na predlog evropskega glavnega tožilca in v skladu s poslovnikom EJT kolegij ustanovi stalne senate. **Stalni senati** spremljajo in usmerjajo preiskave in pregon, ki jih izvajajo evropski

delegirani tožilci. Usklajujejo preiskave in pregon v čezmejnih primerih ter izvajajo odločitve, ki jih sprejme kolegij EJT.

Stalnim senatom predseduje evropski glavni tožilec ali eden od namestnikov evropskega glavnega tožilca ali evropski tožilec, ki je imenovan za predsednika v skladu s poslovníkom EJT. Stalni senati imajo poleg predsednika še dva stalna člana, ki sta evropska tožilca. Pri številu stalnih senatov in njihovi sestavi ter delitvi pristojnosti med senati se ustrezno upoštevajo funkcionalne potrebe EJT. Evropski tožilci nadzorujejo preiskave in pregon, za katere so pristojni evropski delegirani tožilci, ki obravnavajo zadevo v svoji državi članici izvora.

Stalni senati so pristojni za odločanje o:

- vložitvi obtožnice (po določbi prvega, tretjega in četrtega odstavka 36. člena Uredbe 2017/1939/EU);
- opustitvi pregona (po določbi prvega odstavka 39. člena Uredbe 2017/1939/EU);
- uporabi alternativnih oblik kazenskega pregona in drugih poenostavitev kazenskega postopka skupaj z navodilom o dokončnem zaključku zadeve (po določbi 40. člena Uredbe 2017/1939/EU);
- ponovni uvedbi preiskave (po določbi drugega odstavka 39. člena Uredbe 2017/1939/EU) in
- odstopu zadeve nacionalnim organom (po določbi prvega, drugega, tretjega in šestega odstavka 34. člena Uredbe 2017/1939/EU).

Stalni senati v skladu s pogoji in postopki iz Uredbe 2017/1939/EU evropskemu delegiranemu tožilcu z navodilom naložijo uvedbo preiskave, če še ni bila začeta (prvi do četrty odstavek 26. člena Uredbe 2017/1939/EU), ali prevzem pregona, če pregon ni bil prevzet (šesti odstavek 27. člena Uredbe 2017/1939/EU), odločajo o predložitvi strateških vprašanj ali vprašanj splošnega pomena, ki izhajajo iz posameznih zadev, v presojo kolegiju (drugi odstavek 9. člena Uredbe 2017/1939/EU) in presojajo odločitev evropskega tožilca, da bo sam izvedel preiskavo (četrty odstavek 28. člena Uredbe 2017/1939/EU).

V vseh drugih primerih lahko pristojni stalni senat v posamezni zadevi v skladu z veljavnim nacionalnim pravom evropskemu delegiranemu tožilcu, ki obravnava zadevo, daje navodila, če je to potrebno za učinkovito izvajanje preiskave ali pregona ali v interesu pravičnosti ali za zagotavljanje usklajenega delovanja EJT.

Stalni senat odloča z navadno večino. Če to zahteva eden od njegovih članov, se izvede glasovanje. Vsak član ima en glas. V primeru neodločenega izida glasovanja ima predsedujoči odločilni glas.

Z namenom pridobivanja ustreznih informacij in analiz Uredba 2017/1939/EU določa tudi okvir sodelovanja z Uradom za evropsko pravosodno sodelovanje (Eurojust), Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF), tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami.

Uredba 2017/1939/EU v 14. členu določa, da evropskega glavnega tožilca v medsebojnem soglasju imenujeta Evropski parlament in Svet za mandat sedmih let, brez možnosti podaljšanja. Svet o tem odloča z navadno večino. Izbira se opravi na podlagi javnega razpisa za predložitev kandidatur, ki se objavi v Uradnem listu Evropske unije, nato pa izbirna komisija sestavi ožji seznam kvalificiranih kandidatov ter ga predloži Evropskemu parlamentu in Svetu. Izbirno komisijo sestavlja dvanajst oseb, izbranih med nekdanjimi člani Sodišča in Računskega sodišča, nekdanjimi nacionalnimi člani Eurojusta, člani nacionalnih vrhovnih sodišč, vrhovnimi tožilci in

priznanimi pravniki. Eno od izbranih oseb predlaga Evropski parlament. Svet določi operativna pravila izbirne komisije in sprejme sklep o imenovanju njenih članov na predlog Komisije. Za evropskega glavnega tožilca lahko kandidirajo državni tožilci ali sodniki iz držav članic ali imenovani evropski tožilci, katerih neodvisnost je nedvomna in imajo potrebne kvalifikacije za imenovanje na najvišje tožilske ali sodniške položaje v svojih državah članicah ter imajo ustrezne praktične izkušnje z nacionalnimi pravnimi sistemi, finančnimi preiskavami in mednarodnim pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah ali so bili evropski tožilci ter imajo zadostne vodstvene izkušnje in kvalifikacije za to mesto.

Za namestnika evropskega glavnega tožilca kolegij imenuje dva evropska tožilca za obnovljiv mandat treh let, ki ne sme biti daljši od dobe njunega imenovanja za evropskega tožilca. Namestnika evropskega glavnega tožilca ohranita status evropskega tožilca. Pravila in pogoji za opravljanje funkcije namestnika evropskega glavnega tožilca ter izbirni postopek in postopek razrešitve bodo določeni v poslovniku EJT (15. člen Uredbe 2017/1939/EU).

Glede na opisano celovito ureditev v Uredbi 2017/1939/EU v ZDT-1 niso potrebne spremembe ali dopolnitve v zvezi z imenovanjem evropskega glavnega tožilca in njegovih namestnikov, drugačen pa je položaj v zvezi z evropskim tožilcem in evropskimi delegiranimi tožilci iz Republike Slovenije.

Vsaka država članica bo po določbi 16. člena Uredbe 2017/1939/EU predlagala tri kandidate za mesto evropskega tožilca izmed kandidatov, ki so državni tožilci ali sodniki iz zaprosene države članice, katerih neodvisnost je nedvomna in imajo potrebne kvalifikacije za imenovanje na visoko tožilsko ali sodniško funkcijo v svojih državah članicah ter ustrezne praktične izkušnje z nacionalnimi pravnimi sistemi, finančnimi preiskavami in mednarodnim pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah. Svet po prejemu utemeljenega mnenja izbirne komisije iz tretjega odstavka 14. člena Uredbe 2017/1939/EU izbere in imenuje enega kandidata na mesto evropskega tožilca za zaproseno državo članico. Če izbirna komisija ugotovi, da kandidat ne izpolnjuje pogojev, ki se zahtevajo za opravljanje dolžnosti evropskega tožilca, je njeno mnenje za Svet zavezujoče. Izbirna komisija bo poleg pogojev, ki jih določa Uredba 2017/1939/EU, proučila tudi, ali kandidati izpolnjujejo posebne pogoje po predpisu, ki določa kadrovska pravila za uradnike in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo.³ Ti pogoji so vezani na starost, državljanstvo, osebno primernost in temeljito znanje enega uradnega jezika Evropske unije, ki je delovni jezik Evropskega javnega tožilstva.

Način sodelovanja Republike Slovenije v opisanem izbirnem postopku je treba urediti v našem nacionalnem (domačem) pravu.

Evropsko javno tožilstvo je nadnacionalni tožilski organ, ki je ustanovljen prav z namenom, da se zagotovi učinkovit pregon storilcev tistih kaznivih dejanj, s katerimi se posega v finančne interese oziroma proračun EU, brez vmešavanja držav članic ali drugih institucij EU, čim bolj neodvisno in samostojno (podobno kot to velja za sodišče EU). Uredba 2017/1939/EU evropskega delegiranega tožilca in evropskega tožilca pooblašča, da vlagata in zastopata kazenske obtožbe ter opravljata vsa procesna dejanja upravičenega tožilca, usmerjata policijo in druge pristojne organe, vlagata pravna sredstva ter opravljata druge naloge v skladu z nacionalnim zakonom, ki

³ Regulation No 31 (EEC), 11 (EAEC), laying down the Staff Regulations of Officials and the Conditions of Employment of Other Servants of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community, (UL št. 45 z dne 14. 6. 1962, str. 1385).

ureja kazenski postopek. Upošteva se navedeno, še posebej četrty odstavek 28. člena Uredbe 2017/1939/EU, ki določa, da morajo države članice zagotoviti, da ima evropski tožilec poleg pravice odrediti ali zahtevati preiskovalne in druge ukrepe vsa pooblastila, pristojnosti in obveznosti evropskega delegiranega tožilca v skladu z Uredbo 2017/1939/EU in nacionalnim pravom, Uredbe 2017/1939/EU ni mogoče razumeti na način, da bi za evropskega tožilca v Republiki Sloveniji lahko kandidiral sodnik, ki opravlja sodno funkcijo, saj nima državnotožilskih pooblastil.

Upošteva se ustavno načelo delitve oblasti bi ureditev, ki bi dopuščala možnost, da za funkcijo evropskega tožilca lahko kandidira tudi sodnik, pomenila, da se mora zaradi pristojnosti odkrivanja storilcev kaznivih dejanj ter opravljanja drugih procesnih dejanj upravičenega tožilca v predkazenskem in kazenskem postopku pred okrajnimi, okrožnimi in višjimi sodišči na celotnem ozemlju Republike Slovenije razrešiti s sodniške funkcije in imenovati za državnega tožilca, oziroma bi mu morala, kot to velja v podobnih primerih, funkcija najmanj mirovati.

Sodnik, ki bi mu (v skladu z določbami Zakona o sodniški službi) sodniška funkcija lahko mirovala (saj v uradu EJ T ne bi opravljal naloge sojenja), ne bi imel enakih pravic in pooblastil, kot jih nacionalna zakonodaja določa upravičenemu tožilcu v kazenskem oziroma predkazenskem postopku (kar velja tudi za evropskega delegiranega tožilca). Poleg tega so za postopke imenovanja obeh vrst funkcionarjev v Republiki Sloveniji pristojni različni organi. Tako državne tožilce imenuje vlada, medtem ko sodnike voli Državni zbor. Namena Uredbe 2017/1939/EU ni mogoče razlagati na način, da bi morale države članice zaradi njenega izvajanja spreminjati sistemske notranje postopke imenovanja pravosodnih funkcionarjev, njihove pravice in pooblastila oziroma posegati v nacionalne ustavne ureditve glede pravosodja oziroma delitve oblasti. Nasprotno, namen je ustanoviti samostojni tožilski organ, ki bo neodvisno od političnih interesov držav članic zagotovil učinkovit kazenski pregon storilcev kaznivih dejanj, s katerimi se posega v finančne interese EU.

Navedena možnost, ki jo Uredba 2017/1939/EU omogoča, je posledica različnih pravnih sistemov držav članic, ki med drugim dopuščajo nezapletene prehode med pravosodnimi funkcionarji oziroma poklici (sistem enotne magistrature), kar pa v Republiki Sloveniji ni združljivo z načelom delitve oblasti.

Svet z navadno večino izbere in imenuje evropske tožilce za mandat šestih let brez možnosti podaljšanja. Svet se lahko ob koncu šestletnega obdobja odloči, da mandat podaljša za največ tri leta. Vsaka tri leta se bo izvedla delna zamenjava tretjine evropskih tožilcev. O razrešitvi evropskega tožilca bo na zahtevo Evropskega parlamenta, Sveta ali Komisije odločalo Sodišče EU. Ob imenovanju evropskega tožilca kolegij imenuje enega od evropskih delegiranih tožilcev iz iste države članice za namestnika evropskega tožilca. Če kolegij ugotovi, da je potrebna zamenjava, imenovani namestnik do zamenjave ali vrnitve evropskega tožilca deluje kot začasni evropski tožilec za obdobje največ treh mesecev. Kolegij lahko po potrebi to obdobje na zahtevo podaljša. Mehanizme in načine začasne zamenjave bo določal in urejal poslovnik EJ T. Iz opisanega izhaja, da za izvajanje teh določb Uredbe 2017/1939/EU v ZDT-1 niso potrebne nobene dodatne določbe.

Uredba 2017/1939/EU v 17. členu določa pristojnost za imenovanje evropskih delegiranih tožilcev. Kolegij na predlog evropskega glavnega tožilca imenuje evropske delegirane tožilce, ki jih predlagajo države članice. Kolegij lahko predlaganega kandidata za imenovanje za evropskega delegiranega tožilca zavrne, če niso izkazane njegova nedvomna neodvisnost in ustrezne delovne izkušnje. Evropski delegirani tožilci so imenovani za pet let z možnostjo

podaljšanja mandata. V tem delu predlog zakona z ustreznimi določbami omogoča izvedbo postopka imenovanja evropskega delegiranega tožilca v Republiki Sloveniji.

Uredba 2017/1939/EU posega tudi v upravno in nadzorno pristojnost vodje državnega tožilstva, saj določa, da mora država članica evropskega glavnega tožilca obvestiti o uvedbi postopka razrešitve oziroma o uvedbi disciplinskega postopka zoper državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca. Država članica brez soglasja evropskega glavnega tožilca ne sme razrešiti evropskega delegiranega tožilca ali izreči disciplinske sankcije iz razlogov, povezanih z njegovimi pristojnostmi na podlagi Uredbe 2017/1939/EU. Če evropski glavni tožilec ne poda soglasja, lahko država članica zaprosi, da kolegij znova prouči zadevo. Predlog zakona omogoča izvajanje navedenih določb Uredbe 2017/1939/EU z vgraditvijo potrebnih dodatnih postopkovnih pravil.

1.1. Veljavna ureditev

ZDT-1 je bil sprejet in uveljavljen leta 2011 ter nato leta 2012 in 2015 spremenjen. Uredba 2017/1939/EU je bila sprejeta leta 2017 in z organizacijskega vidika nalaga državam članicam, da v skladu z notranjimi postopki pošljejo imena kandidatov za imenovanje evropskega tožilca in imena kandidatov za imenovanje evropskih delegiranih tožilcev, kar bo omogočeno s predlagano spremembo zakona.

S sprejetjem ZDT-1 se je na podlagi Sklepa Sveta 2009/426/PNZ z dne 16. decembra 2008 o okreptvi Eurojusta in spremembi Sklepa 2002/187/PNZ o ustanovitvi Urada za evropsko pravosodno sodelovanje (Eurojust) za okrepitev boja proti težjim oblikam kriminala uredil postopek sodelovanja nacionalnega predstavnika v Eurojustu.⁴ V zvezi z navedenim je zakon določil pogoje in postopek za imenovanje, dobo imenovanja ter pooblastila in pravice nacionalnega predstavnika, njegovega namestnika in pomočnika. To omogoča, da se na podoben način, kot je urejen postopek sodelovanja nacionalnega predstavnika z Eurojustom, s predlogom tega zakona določijo pogoji za imenovanje evropskih tožilcev v skladu z ustreznim tožilskim nazivom, ki odseva pridobljeno strokovnost in izkušnje, vključno z dodatnimi pogoji glede znanja tujega jezika, ki ga bo zahtevala narava dela v EJT.

Vsaka od držav članic ima po določbah Uredbe 2017/1939/EU dva ali več evropskih delegiranih tožilcev. V skladu z drugim odstavkom 13. člena Uredbe 2017/1939/EU končno število evropskih delegiranih tožilcev, morebitno funkcionalno in ozemeljsko delitev njihove pristojnosti v državi članici odobri po posvetovanju s pristojnimi organi držav članic evropski glavni tožilec. Iz navedene določbe izhaja, da bo končno število evropskih delegiranih tožilcev, ki bodo opravljali funkcijo pregona v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, in Uredbo 2017/1939/EU, od države do države članice EU različno. Z uredbo 2017/1939/EU je tako določeno le minimalno število evropskih delegiranih tožilcev v posamezni državi članici, medtem ko je zgornji maksimum prepuščen dogovoru in utemeljitvi potreb posamezne države članice. Uredba 2017/1939/EU ne določa meril za določitev števila evropskih delegiranih tožilcev niti postopka višanja oziroma nižanja dogovorjenega števila evropskih delegiranih tožilcev v posamezni državi članici, prav tako ne daje enoznačnega odgovora, ali bo evropski glavni tožilec ob nastopu mandata vnovič sklepal dogovore z državami članicami o številu evropskih delegiranih tožilcev. V drugem odstavku 13. člena Uredba 2017/1939/EU napotuje samo na posvet z ustreznimi organi držav članic. Z namenom določitve potrebnega števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Slovenije je

⁴ UL L št. 138 z dne 4. 6. 2009, str. 14.

treba izhajati iz statističnega prikaza obremenjenosti državnih tožilcev v zadevah iz pristojnosti EJT. Navedeni podatki bodo podlaga za oblikovanje stališča in dogovora, ki ga bo z evropskim glavnim tožilcem sklenil pristojni organ v Republiki Sloveniji. Upošteva se na eni strani vključenost evropskega delegiranega tožilca v delo državnega tožilstva in na drugi strani pristojnosti ministrstva v razmerju do državnega tožilstva, bo za nalogo določitve števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji po predlogu zakona pristojen generalni državni tožilec po predhodnem mnenju ministra za pravosodje.

Preglednica prikazuje podatke o prejetih ovadbah zoper storilce nasilnega kaznivega dejanja, goljufije na škodo Evropske unije po 229. členu Kazenskega zakonika (KZ-1), ki bo podlaga za delovanje EJT v naši državi. V preglednici so prikazani podatki o načinu rešitve, sklepih o zavrženju, podanih zahtevah za preiskavo in vloženi obtožni akti. Gre za zadeve, ki so jih v obdobju od leta 2008 do oktobra 2018 obravnavali državni tožilci na celotnem območju Republike Slovenije. Podatki se prikazujejo izključno zaradi ocene obremenjenosti državnih tožilcev, kot podlaga za odločitev o potrebnem številu državnih tožilcev, ki bodo lahko učinkovito opravljali delo evropskega delegiranega tožilca.

Iz podatkov Vrhovnega državnega tožilstva, zbranih v preglednici, izhaja, da je bilo v zadnjih desetih letih po določbi 229. člena KZ-1 obravnavanih 409 ovadb zoper fizične in pravne osebe zaradi kaznivega dejanja goljufije na škodo Evropske unije. V istem časovnem obdobju je bilo vloženi 175 zahtev za preiskavo, 135 obtožni aktov in 111 sklepov o zavrženju.

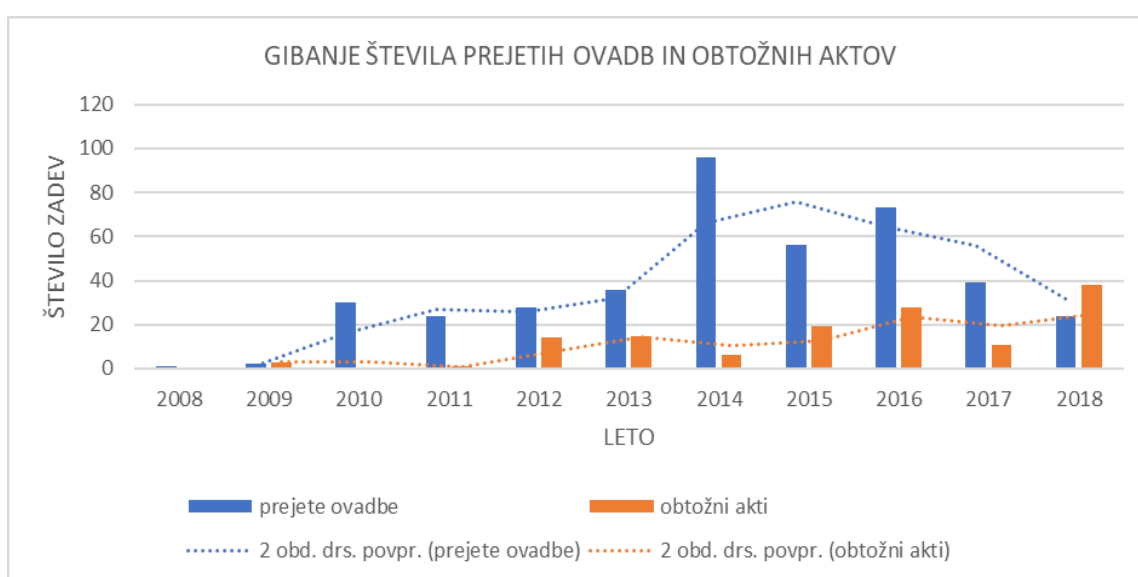
Preglednica št.1:

FAZA POSTOPKA/LETO	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	SKUPAJ
PREJETE OVADBE	1	2	30	24	28	36	96	56	73	39	24	409
REŠITEV OVADB NA DRUG NAČIN	0	0	0	4	5	1	0	0	0	0	1	11
SKLEPI O ZAVRŽENJU	0	0	0	0	2	7	15	14	16	40	17	111
ZAHTEVA ZA PREISKAVO	0	0	0	35	17	18	21	41	23	10	10	175
OBTOŽNI AKTI	0	3	0	1	14	15	6	19	28	11	38	135

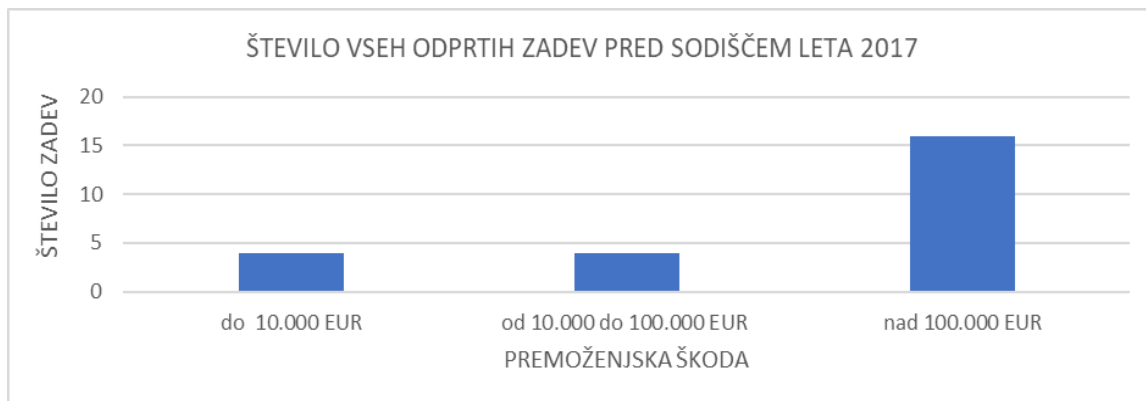
Ob upoštevanju podatkov od leta 2008 do danes in sheme drsečega povprečja dveh obdobjih izhaja krivulja dokaj umerjene rasti obtožni aktov. Kvantitativni kazalniki kažejo na stabilno prizadevanje državnega tožilstva za boj proti goljufijam na škodo finančnih interesov EU s sredstvi kazenskega prava. V vseh fazah postopka je bila približno enaka vsota obravnavanih zadev kot v predhodnem obdobju. Bistvena odstopanja po posameznih fazah postopka za to kaznivo dejanje v letih od 2011 do 2013 niso ugotovljena. Po obdobju relativno nespremenljivega števila ovadb je razvidno, da se je število prejetih ovadb v letih od 2014 do 2016 občutno povečalo, nato pa se v letu 2017 znova ustalilo na raven predhodnih let. Temu je v obdobju od leta 2016 do leta 2018 ob razumljivem časovnem zamiku sledilo tudi povečano število obtožni aktov oziroma sklepov o zavrženju, kar je verjetnostna posledica večjega pripada v obdobju od leta 2014 do leta 2016. Upošteva se gornje podatke, iz katerih se ugotavlja trenutno obdobje zmanjšane pripada oziroma njegova ustalitev na raven pred obdobjem konjunktura, je v naslednjih letih mogoče pričakovati pripad na ravni zadnjih dveh let, s tem pa ponovno znižanje

števila obtožnih aktov. Pri oceni statističnih podatkov se ne sme zanemariti razlaga, da so navedene številke kazalnik vpliva gospodarske in družbene krize na porast ovadb in obtožnih aktov v obravnavanem časovnem obdobju.

Glede na to, da se je pripad števila ovadb v dvoletnem obdobju leta 2017, še bolj pa v letu 2018 ustalil na raven pred obdobjem občutnega povečanja števila ovadb (v letih od 2014 do 2016), je v prihajajočem obdobju mogoče pričakovati upadanje števila obtožnih aktov oziroma njegovo ustalitev. Ne glede na navedeno bosta pred določitvijo končnega števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji še naprej potrebna spremljanje statističnih podatkov ter analiza gibanja števila prejetih ovadb in obtožnih aktov oziroma drugih kazalnikov, ki bodo omogočili realno oceno dejanskega stanja zaradi določitve števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji.

V zvezi s stvarno pristojnostjo Evropskega javnega tožilstva (po 22., 23. in 26. členu Uredbe 2017/1939/EU) se je v letu 2017 večina odprtih zadev pred sodiščem v Republiki Sloveniji nanašala na primere, ko je bila nastala premoženjska škoda večja od 10.000 evrov (gre za 20 odprtih zadev pred sodiščem v fazi preiskave ali glavne obravnave). Poleg tega je po podatkih Vrhovnega državnega tožilstva odprtih še 26 zadev v fazi pred odločitvijo državnega tožilca. Po vsebini gre za kompleksnejše zadeve, tako z vidika obdolženih oseb kot domnevno nastale škode za javne finance Evropske unije in Republike Slovenije.

Poleg nosilnega kaznivega dejanja, goljufije na škodo Evropske unije po 229. členu KZ-1 bo EJT pristojno tudi za pregon storilcev kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1 oziroma zatajitve finančnih obveznosti po 254. členu KZ ter za pregon storilcev kaznivega dejanja tihotapstva po 250. členu KZ-1 oziroma 255. členu KZ, če so storjena na škodo finančnih interesov EU. Pri slednjih dveh kaznivih dejanjih po 249. in 250. členu KZ-1 gre sicer za kazniva dejanja, ki so v manjšem delu na škodo finančnih interesov EU, pa vendar je pričakovati, da bosta tudi pri teh obseg in intenzivnost pregona okrepljena. Zaradi navedenega ter celovitega prikaza obremenitve državnega tožilca so v preglednica št. 2 za enako časovno obdobje kot ga prikazuje preglednica št. 1, prikazani podatki o prejetih ovadbah, načinu rešitve, vloženi obtožni aktih in sklepih o zavrženju zoper storilce kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1 oziroma zatajitve finančnih obveznosti po 254. členu KZ ter istovrstni podatki zoper storilce kaznivega dejanja tihotapstva po 250. členu KZ-1 oziroma 255. členu KZ.

Državni tožilci so v obdobju od leta 2008 do danes obravnavali približno 2400 ovadb zoper fizične in pravne osebe zaradi kaznivega dejanja davčne zatajitve (249. člen KZ-1), po tem členu vložili 419 obtožnih aktov ter 985 sklepov o zavrženju.

Z uveljavitvijo Kazenskega zakonika (KZ-1)⁵ je bilo poimenovanje kaznivega dejanja zatajitve finančnih obveznosti po 254. členu KZ⁶ spremenjeno v kaznivo dejanje davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, z nadaljnjo spremembo KZ-1B⁷ pa se je kot element tega kaznivega dejanja določila velika premoženjska korist, to je korist, ki presega 50.000 eur. Z vidika uporabe milejšega predpisa (7. člen KZ-1) se določba 254. člena KZ še vedno uporablja, zato so v preglednici št. 2 prikazani tudi podatki o vloženi ovadbah, obtožni aktih ter sklepih o zavrženju po 254. členu KZ, saj gre za istovrstno materijo po tem kaznivem dejanju. V desetletnem obdobju so državni tožilci obravnavali tudi 2161 ovadb zoper storilce kaznivega dejanja zatajitve finančnih obveznosti po 254. členu KZ, vložili 697 obtožnih aktov ter izdali 1122 sklepov o zavrženju.

Za istovrstno materijo gre tudi pri obravnavi kaznivega dejanja tihotapstva po 250. členu KZ-1 in 255. členu KZ. Po podatkih zbranih v preglednici ni pričakovati večjega odstopanja oziroma porasta, saj gre za kaznivo dejanje, ki je v Republiki Sloveniji storjeno v manjšem obsegu. Tako so državni tožilci v prikazanem obdobju obravnavali skupaj 157 ovadb zoper storilce kaznivega dejanja tihotapstva po 250. členu KZ-1 in 255. členu KZ skupaj, vložili 90 obtožnih aktov ter izdali 70 sklepov o zavrženju.

⁵ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17.

⁶ Uradni list RS, št. 95/04 – uradno prečiščeno besedilo in 55/08 – KZ-1.

⁷ Uradni list RS, št. 91/11.

Preglednica št.2:

KD	FAZA POSTOPKA/LETO	LETO											Σ
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
DAVČNA ZATAJITEV (249. ČLEN KZ-1)	PREJETE OVADBE	79	72	131	308	289	288	204	146	208	345	333	2403
	REŠITEV OVADBE NA DRUG NAČIN	0	5	14	56	49	7	6	1	2	1	2	143
	SKLEPI O ZAVRŽENJU	0	0	20	64	160	100	92	141	121	137	150	985
	OBTOŽNI AKTI	6	35	25	25	47	38	56	39	48	61	39	419
ZATAJITEV FIN. OBVEZNOSTI (254. ČLEN KZ)	PREJETE OVADBE	394	480	554	399	157	81	35	23	38	0	0	2161
	REŠITEV OVADBE NA DRUG NAČIN	32	56	84	60	37	12	1	0	0	0	1	283
	SKLEPI O ZAVRŽENJU	56	68	73	222	399	150	72	30	26	23	3	1122
	OBTOŽNI AKTI	116	71	148	100	58	42	46	53	19	36	8	697
TIHOTAPSTVO (250. ČLEN KZ-1 oz. 255. ČLEN KZ)	PREJETE OVADBE	65	11	39	5	4	7	9	5	0	12	0	157
	REŠITEV OVADBE NA DRUG NAČIN	2	7	1	0	0	1	1	0	0	0	0	12
	SKLEPI O ZAVRŽENJU	43	7	7	2	2	0	3	4	0	0	2	70
	OBTOŽNI AKTI	15	2	1	4	17	0	6	28	8	5	4	90

Ne glede na navedene podatke, bo pred določitvijo končnega števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji še naprej potrebno spremljanje statističnih podatkov ter analiza gibanja števila prejetih ovadb in obtožnih aktov oziroma drugih indikatorjev, ki bodo omogočili realno oceno dejanskega stanja zaradi določitve števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji.

1.2. Potrebna prilagoditev

Za nabor kandidatov, ki bodo predlagani za imenovanje za evropskega in evropskega delegiranega tožilca, se bo uporabljal postopek, ki je smiselno podoben postopku, ki ga ZDT-1 določa za imenovanje državnih tožilcev s poenostavitvami. Z namenom, da se zagotovita neodvisnost in nepristranskost v postopku predlaganja kandidatov, bo mnenje Državnotožilskega sveta za vlado pri predlaganju kandidatov za imenovanje na mesto evropskega tožilca in evropskih delegiranih tožilcev odločilno in zavezujoče.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj tega predloga zakona (v nadaljnjem besedilu: predlog ZDT-1C) je doseči skladnost, zakonitost in izvršljivost Uredbe 2017/1939/EU v slovenskem pravnem redu. Da bi pri izvajanju Uredbe 2017/1939/EU dosegli dosledno upoštevanje nacionalnega pravnega reda ter učinkovitost načela pravne države in pravne varnosti, je nujno treba prilagoditi veljavne določbe ZDT-1 tako, da ne bodo v nasprotju z vsebino Uredbe 2017/1939/EU oziroma bo zagotovljena njena uporaba. Ker Uredba 2017/1939/EU ne ureja kandidacijskega postopka predlaganja kandidatov (državnih tožilcev) za evropskega tožilca in postopka predlaganja kandidatov za evropskega delegiranega tožilca, se s predlogom tega zakona določa nov postopek nabora kandidatov, ki bodo predlagani za imenovanje, pri čemer se upoštevata njihova nepristranskost in neodvisnost. Hkrati se urejajo tudi s tem povezana statusna vprašanja na način, ki bo omogočal izvajanje določb Uredbe 2017/1939/EU na območju Republike Slovenije. Predlagane določbe bodo omogočale hitro odzivnost v primeru poziva pristojne institucije EU za predložitev imen kandidatov za imenovanje na mesto evropskega tožilca ter s tem izognitev morebitnim opozorilom o (ne)izvajanju evropske zakonodaje.

2.2 Načela

Temeljnih načel dosedanjega zakona predlog zakona ne spreminja in še vedno uresničuje:

- načelo ustavnosti in zakonitosti,
- načelo nepristranskosti in neodvisnosti,
- načelo samostojnosti državnih tožilcev,
- načelo učinkovitosti opravljanja funkcije državnega tožilca,
- načelo koncentracije in specializacije,
- načelo neposredne uporabnosti uredbe EU,
- načelo neposredne učinkovitosti uredbe EU.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

1.) Kandidacijski postopek in pogoji za kandidiranje za evropskega tožilca

Predlog zakona ob upoštevanju Uredbe 2017/1939/EU in pravil, ki urejajo pogoje za zaposlitev uradnikov in drugih zaposlenih v institucijah ES, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, določa pogoje za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca. Zaradi neposredne uporabnosti Uredbe 2017/1939/EU, ki določa pogoje za imenovanje evropskega tožilca, se s predlogom zakona, ob upoštevanju veljavnih pogojev za opravljanje funkcije državnega tožilca po pravu Republike Slovenije, konkretizira samo pogoj, ki se nanaša na potrebne kvalifikacije in praktične izkušnje kandidatov. Po predlogu zakona za evropskega tožilca lahko kandidira vrhovni ali višji državni tožilec ali okrožni državni tožilec, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje v naziv višjega državnega tožilca. Splošne pogoje za zaposlitev v institucijah ES določajo Kadrovski predpisi za uradnike in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo⁸ (v nadaljnjem besedilu: Kadrovski predpisi EU), ki se uporabljajo tudi za imenovanje evropskega in evropskega delegiranega tožilca. Za evropskega in

⁸ Regulation No 31 (EEC), 11 (EAEC), laying down the Staff Regulations of Officials and the Conditions of Employment of Other Servants of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community. UL 45, 14.6.1962, str. 1385.

evropskega delegiranega tožilca bo lahko ob upoštevanju določbe 28. člena Kadrovskih predpisov EU in posebnih pogojev iz Uredbe 2017/1939/EU imenovan kandidat, ki:

- a) je državljan ene od držav članic Evropske unije;
- b) je izpolnil vse zakonske obveznosti glede služenja vojaškega roka;
- c) predloži ustrezna spričevala, ki dokazujejo primernost za opravljanje dela;
- d) je fizično sposoben opravljati delo in
- e) predloži dokazila o temeljitem znanju enega od jezikov Unije in o zadovoljivem znanju drugega jezika Unije v obsegu, ki omogoča opravljanje dela.

Starostno omejitev določa 52. člen Kadrovskih predpisov EU, po katerem bo moral kandidat za evropskega tožilca šestletni mandat zaključiti pred dopolnitvijo starostne upokojitve, ki po Kadrovskih predpisih EU znaša 66 let.

Evropskega tožilca imenuje Svet EU izmed treh kandidatov, ki jih predlagajo države članice, po prejemu utemeljenega mnenja izbirne komisije. Ker Uredba 2017/1939/EU ne določa notranjega postopka oblikovanja nabora treh kandidatov za imenovanje evropskega tožilca, se s predlogom zakona določa kandidacijski postopek ter pristojnost za oblikovanje liste treh kandidatov, izmed katerih bo eden imenovan za evropskega tožilca.

2.) Postopek in pogoji za imenovanje evropskega delegiranega tožilca

Enako kot za evropskega tožilca se s predlogom zakona določajo postopek in pogoji za imenovanje evropskega delegiranega tožilca. Po Uredbi 2017/1939/EU evropskega delegiranega tožilca na predlog evropskega glavnega tožilca imenuje kolegij EJT. V primerjavi s postopkom imenovanja evropskega tožilca kolegij EJT predlagane kandidate za evropske delegirane tožilce imenuje brez izbirnega postopka, na predlog evropskega glavnega tožilca, ki ga ta oblikuje na podlagi predloga države članice. Možnost neimenovanja Uredba 2017/1939/EU omejuje samo na neizpolnjevanje pogoja potrebnih kvalifikacij in praktičnih izkušenj aktivnih članov državnega tožilstva iz države članice. Na tej podlagi se s predlogom zakona določa, da za evropskega delegiranega tožilca lahko kandidira državni tožilec, ki ima naziv ali izpolnjuje pogoje za imenovanje najmanj v naziv okrožnega državnega tožilca. V skladu s položajem in pristojnostmi se pristojnost za oblikovanje predloga za imenovanje evropskega delegiranega tožilca podeljuje Državnotožilskemu svetu, ki bo pred njegovim oblikovanjem moral pridobiti še mnenje generalnega državnega tožilca in mnenje vodje Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije. Predlog za imenovanje bo evropskemu glavnemu tožilcu za nadaljnji postopek imenovanja predložila Vlada RS.

3.) Položaj in pravice

Zaradi posebnosti ureditve EJT se s predlogom zakona urejajo položaj in pravice evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca, ki bosta po predlogu zakona opravljala funkcijo pregona v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, in Uredbo 2017/1939/EU.

Ker lahko v skladu z Uredbo 2017/1939/EU za evropskega glavnega tožilca kandidira državni tožilec, ki ima potrebne kvalifikacije za imenovanje v najvišji tožilski naziv, se s predlogom zakona določa mirovanje funkcije ter vseh pravic in dolžnosti iz drzavnotožilske službe samo za primer imenovanja državnega tožilca za evropskega glavnega tožilca. Državnemu tožilcu, ki bo imenovan za evropskega tožilca za obdobje šestih let, funkcija ne bo mirovala, saj mora imeti možnost (čeprav bo to veljalo le izjemoma) izvrševanja procesnih dejanj pred pristojnimi sodišči.

Zato mu bodo z imenovanjem za evropskega tožilca mirovale le pravice in dolžnosti iz državnotožilske službe, razen državnotožilske funkcije (enako veljavni ZDT-1 določa v tretjem odstavku 70. člena). To pomeni, da bo še naprej opravljal funkcijo državnega tožilca (tj, funkcijo pregona) s pooblastili, kot mu jih določa Zakon o kazenskem postopku in Uredba 2017/1939/EU. V zvezi z navedenim, bo državni tožilec v času imenovanja za evropskega tožilca pridobil pravico do napredovanja, ki pa se bo izvedla po koncu mandata, ko bo Državnotožilski svet zanj izdelal oceno državnotožilske službe. Državni tožilec bo z imenovanjem za evropskega tožilca obdržal pravico uporabljati doseženi naziv. Na mesto evropskega glavnega tožilca lahko poleg državnega tožilca ob upoštevanju drugih pogojev po 14. členu Uredbe 2017/1939/EU kandidira tudi oseba, ki je izvoljena v sodniško funkcijo, zato se s predlogom zakona sistemsko ureja mirovanje sodniške funkcije ter vseh pravic in dolžnosti iz sodniške službe tudi za primere imenovanja sodnika za evropskega glavnega tožilca.

Za evropskega delegiranega tožilca bo v skladu z naravo njegovega dela (vlaganje in zastopanje obtožnih aktov pred sodišči) veljalo, da se njegov položaj (status) ne spremeni, razen v delu, ki se nanaša na mesto opravljanja službe in plačo. Upošteva hibridno naravo delovnopravnega statusa evropskih delegiranih tožilcev, ki imajo po Uredbi 2017/1939/EU status posebnih svetovalcev, medtem ko so po ZDT-1 to državni tožilci, ki opravljajo državnotožilsko službo na državnotožilskem mestu (116. točka preambule Uredbe 2017/1939/EU), predlog zakona vgrajuje varovalko, ki bo državnemu tožilcu oziroma evropskemu delegiranemu tožilcu zagotavljala plačo, kakršno bi prejemal kot državni tožilec, dodeljen na Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SDT). Državni tožilec bo z dnem imenovanja za evropskega delegiranega tožilca (statusno) *ex lege* dodeljen na SDT, kar je v skladu z opredelitvijo v predlogu zakona, da bo za pregon v vseh kazenskih zadevah zoper finančne interese Evropske unije pristojno to tožilstvo (načelo koncentracije in specializacije).

4.) Obveznost notifikacije

Zaradi posebnosti ureditve se s predlogom zakona določa, da bo o prenehanju državnotožilske funkcije oziroma o nastopu razlogov za razrešitev državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega tožilca ali evropskega delegiranega tožilca, ministrstvo obvestilo EJT. Glede uvedbe disciplinskega postopka zoper državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca, pa predlog zakona nalaga obveznost notifikacije na pristojni disciplinski organ.

5.) Teritorialna pristojnost evropskega delegiranega tožilca

Za evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca predlog zakona določa, da lahko nastopata pred vsemi sodišči v Republiki Sloveniji. Da bi se izognili določanju funkcionalne in ozemeljske delitve pristojnosti za pregon storilcev kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom EU, med EJT in nacionalnimi državnimi tožilstvi, se s predlogom zakona za izključno pristojno državno tožilstvo za pregon storilcev kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom EU in je zanje določena pristojnost EJT po Uredbi 2017/1939/EU, določa SDT. Racionalno in smiselno je, da zaradi majhnega števila evropskih delegiranih tožilcev, možnosti timskega dela in potrebe po medsebojnem nadomeščanju s predlogom zakona niso določene podlage za deljeno (ločeno) krajevno pristojnost. Ustrezno delitev zadev med dvema tožilcema omogočajo mehanizmi upravljanja zadev, predvideni z Uredbo 2017/1939/EU.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog ZDT-1C temelji na ustaljenih načelih sodelovanja v kazenskih zadevah med pristojnimi organi držav članic Evropske unije in sodelovanja z institucijami Evropske unije ter vsebinsko ne spreminja temeljnih organizacijskih in procesnih določb veljavne ureditve ZDT-1 in kaznovalnega prava. Primarno se določajo postopek in pogoji za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca ter postopek in pogoji za imenovanje evropskega delegiranega tožilca.

Eden izmed pogojev za kandidiranje v postopku imenovanja evropskega tožilca, ki jih Uredba 2017/1939/EU določa je pogoj, da je kandidat aktivni član državnega tožilstva ali sodstva v zadevnih državah članicah. Možnost kandidiranja sodnikov, ki jo omogoča 16. člen Uredbe 2017/1939/EU na mesto evropskega tožilca ni obligatorna določba, temveč izbiro predlaganja kandidatov glede na notranjo sistemsko ureditev pravosodnih funkcij, uredba prepušča državi članici. Navedena opcija, ki jo Uredba 2017/1939/EU omogoča je posledica različnih pravnih sistemov držav članic EU, ki med drugim dopuščajo enostavne prehode med pravosodnimi funkcionarji oziroma poklici, kar pa v Republiki Sloveniji ni združljivo s sistemsko ureditvijo imenovanja pravosodnih funkcionarjev. Izhajajoč iz nacionalne systemske ureditve pravosodnih funkcij v Republiki Sloveniji ter prikaza primerjalne ureditve predloga izvedbe te uredbe v posameznih državah članicah EU, se možnost kandidiranja za evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca umešča med organ, ki ima procesna pooblastila vlaganja in zastopanja kazenske obtožbe ter opravljanja vseh procesnih dejanj upravičenega tožilca.

V delih, povezanih z vprašanji opravljanja nalog evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca v EJT, predvsem glede izvajanja državno-tožilske uprave, ki jih veljavni ZDT-1 ureja drugače, kot to določa Uredba 2017/1939/EU, se bodo neposredno uporabljala pravila Uredbe 2017/1939/EU. To so predvsem vprašanja nadzora, disciplinske odgovornosti, obveščanja in izvajanja navodil za ravnanje pri obravnavi zadev iz pristojnosti Uredbe 2017/1939/EU. Ob tem ni mogoče prezreti, da je status evropskega delegiranega tožilca in delno tudi evropskega tožilca hibridne narave v razmerju do statusa nacionalnega državnega tožilca (in enako v razmerju do državnih tožilcev v drugih državah članicah), saj bodo zanj veljala pravila Uredbe 2017/1939/EU in poslovnika Evropskega javnega tožilstva ter določbe Zakona o državnem tožilstvu in Zakona o kazenskem postopku. Hibridnost statusne ureditve se kaže tudi v določbah Uredbe 2017/1939/EU, na podlagi katerih funkcionalne samostojnosti državnih tožilcev po 135. in 136. členu Ustave Republike Slovenije, v razmerju do samostojnosti evropskih in evropskih delegiranih tožilcev, kot dela EJT, ki je »evropski« in ne državni organ, ni mogoče razlagati enako, kot to še vedno velja v okviru državnih tožilstev kot državnih organov Republike Slovenije.

Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-42/12-15 z dne 7. 2. 2013 načelo funkcionalne samostojnosti državnih tožilcev povežalo z vlaganjem in zastopanjem kazenskih obtožb. Poglavitni namen načela nezdržljivosti državno-tožilske funkcije (136. člen Ustave Republike Slovenije) je namreč prav v preprečevanju konflikta interesov in s tem zagotavljanju tega, da bodo nosilci funkcije svoje naloge opravljali nepristransko. Pri tem pa je neodvisnost državnih tožilcev opredelilo samo v razmerju do zakonodajne in sodne veje oblasti. Glede na to, da državno tožilstvo sodi v okvir izvršilne veje oblasti, vmešavanje nosilcev navedenih dveh vej oblasti v izvrševanje tožilske funkcije tako ne bi bilo v neskladju samo s prvim odstavkom 135. člena Ustave RS, temveč neposredno tudi z drugim stavkom drugega odstavka 3. člena Ustave RS. V razmerju do drugih organov izvršilne veje oblasti pa ne gre za njihovo neodvisnost, ki bi izhajala iz načela delitve oblasti, ampak za njihovo samostojnost, ki ima svoj ustavni temelj v prvem odstavku 135. člena Ustave RS.

Ker je EJT nadnacionalna tvorba, ki deluje ločeno od nacionalnih pravnih sistemov, v okviru drugega pravnega reda in z drugačno strukturo sprejemanja odločitev ter razmerij znotraj EJT, je

v luči načela funkcionalne samostojnosti treba upoštevati, da je EJT neodvisno in samostojno kolegijsko telo, ki neodvisno od držav članic in drugih institucij EU (čeprav v sodelovanju z njimi) opravlja funkcijo pregona storilcev kaznivih dejanj, s katerimi se posega v finančne interese EU. Nova določba 71.a člena predloga zakona določa, primarno uporabo Uredbe 2017/1939/EU, ki zelo natančno določa neodvisen položaj evropskega delegiranega tožilca v razmerju do nacionalne ureditve. Uredba je pravni akt, sprejet v okviru EU, ki se po 3.a členu Ustave v Sloveniji uporablja neposredno in v skladu s pravno ureditvijo EU. Evropski delegirani tožilci bodo pri preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj iz pristojnosti EJT delovali izključno v imenu in za račun EJT, zato jim Uredba 2017/1939/EU podeljuje funkcionalno in pravno neodvisen status, ki se razlikuje od statusa, ki ga ima državni tožilec na podlagi zakona in Ustave RS. Ne nazadnje gre za pravila, ki niso avtonomna pravila pravnega reda Republike Slovenije, temveč pravila, ki v pravnem redu veljajo in se uporabljajo neposredno (3.a člen Ustave RS).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sredstva za nemoteno delovanje EJT zagotavlja proračun Evropske unije. Evropski glavni tožilec in evropski tožilci bodo po določbi 96. člena Uredbe 2017/1939/EU zaposleni kot začasni uslužbenci EJT, evropski delegirani tožilci pa bodo zaposleni kot posebni svetovalci v skladu z določbami 5., 123. in 124. člena Kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Kadrovski predpisi EU). Po določbi 91. člena Uredbe 2017/1939/EU se bodo osebni prejemki glavnega tožilca, evropskih tožilcev in evropskih delegiranih tožilcev šteli za odhodke EJT.

Za nemoteno izvajanje pristojnosti po Uredbi 2017/1939/EU (šesti odstavek 96. člena) morajo države članice zagotoviti evropskim delegiranim tožilcem potrebna sredstva in opremo za izvajanje njihovih nalog ter poskrbeti, da so v celoti vključeni v nacionalne službe kazenskega pregona. Na podlagi navedenega bo državni tožilec z imenovanjem za evropskega delegiranega tožilca, za čas mandata dodeljen na Specializirano državno tožilstvo RS (v nadaljnjem besedilu: SDT), saj bo le tako lahko opravljal naloge za celotno območje Republike Slovenije. Evropskemu delegiranemu tožilcu bo z imenovanjem pripadala plača, kot jo določajo pravila EJT in ne bo smela biti nižja od plače, kakršno bi prejemal kot državni tožilec, dodeljen na SDT. Prispevki iz naslova obveznega socialnega zavarovanja se bodo na podlagi 96. člena Uredbe 2017/1939/EU za evropskega delegiranega tožilca obračunavali najmanj od višine plače, ki bi jo prejemal kot dodeljeni državni tožilec na SDT in se bodo izplačevali iz proračuna Republike Slovenije.

Zaradi posebne hibridne narave delovnopravnega statusa evropskih delegiranih tožilcev se v posledici zagotavljanja organizacijskih pogojev delovanja EJT na decentralizirani ravni v Republiki Sloveniji širi pristojnost SDT, vendar se s to širitvijo ne posega v stvarno in krajevno pristojnost tega organa. Zaradi navedenega bo treba zagotoviti dodaten prostor in opremo (računalnike, multifunkcijsko napravo, skener, vozilo, prostor za hranjenje in podobno) za po Uredbi 2017/1939/EU najmanj dva evropska delegirana tožilca ter državnotožilsko osebje. Ocenjen strošek za zagotovitev opreme za delo in nakupa vozila je v višini 28.000,00 eur. Zaradi prostorske preobremenitve SDT bo treba zagotoviti dodatne prostore, pri čemer se navedeni strošek najemnine za prostore pravosodnih organov ocenjuje v višini 30.000,00 eur letno.

Vrhovno državno tožilstvo RS je ocenilo, da bo za potrebe dela na zadevah EJT potrebno zaposliti najmanj dva strokovna sodelavca, vpisničarja, zapisničarja in koordinatorja VI, kot sledi:

Skupina kadrov potreba - predlog ZDT-I C	Sistemizacija	Kadrovski načrt	Finančni načrt*	Finančni izračun*
JAVNI USLUŽBENCI				
uradniki:				
od tega: strokovni sodelavci (PDI)	poveča za 2 DM - višji pravosodni svetovalec (PDI) 1.1.2020 (PR: 36-46) 1.11.2020 (PR:36-46)	poveča za 2 DM	poveča za 2 DM 1.1.2020 (PR: 36-46) 1.11.2020 (PR: 36-46)	50.773,56
od tega: drugi javni uslužbenci	poveča za 1DM - višji pravosodni sodelavec (vpisničar) 1.1.2020 (PR: 24-34)	poveča za 1 DM	poveča za 1 DM 1.1.2020 (PR: 24-34)	17.175,62
SKUPAJ URADNIKI:				
strokovno- tehnični javni uslužbenci	poveča za 2 DM - Zapisnikar v pravosodnem organu V (I) 1.1.2020 (PR: 21-31) - Koordinator VI 1.1.2020 (PR: 23-33)	poveča za 2 DM	poveča za 2 DM 1.1.2020 (PR: 21-31) 1.1.2020 (PR: 23-33)	15.485,87 16.590,12
SKUPAJ STROK.-TEH. JU:				
SKUPAJ		poveča za 5 DM		100.025,17

Opomba:

*Finančni načrt in finančni izračun je pripravljen na podlagi Dogovora o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 80/2018)

Na podlagi navedenega se ocenjuje, da bo SDT na letni ravni iz državnega proračuna dodatno potreboval do največ 100.025,17 eurov, in sicer iz naslova plač za dva strokovna sodelavca, vpisničarja, zapisnikarja in koordinatorja VI ter 4.000,00 eurov za nakup pohištva (mize, stoli in omare) iz naslova materialnih stroškov.

SDT je neposredni proračunski uporabnik. Obseg finančnih sredstev za njegovo delo in delo njegove strokovne službe se zagotavlja v okviru državnega proračuna Republike Slovenije pri Vrhovnem državnem tožilstvu RS. Ni pa SDT samostojni predlagatelj proračunskih sredstev, saj se obseg finančnih sredstev za njegovo delo zagotavlja v okviru skupnega proračuna za državna tožilstva, koordinacija in razdelitev finančnih sredstev pa je v pristojnosti Vrhovnega državnega tožilstva RS.

Vzpostavitev Urada EJT je po določbi 120. člena Uredbe 2017/1939/EU vezana na tri letno prehodno obdobje po njeni uveljavitvi. EJT bo prevzelo naloge preiskave in pregona, ki so mu dodeljene z Uredbo 2017/1939/EU, z dnem, ki ga bo s posebnim sklepom določila Evropska Komisija. Zaradi navedenega se z določbo 10. člena predloga zakona začetek uporabe zakonske določbe, s katero se širi pristojnost SDT zaradi izvajanja Uredbe 2017/1939/EU veže na trenutek, ki ga bo s sklepom določila Evropska komisija. Časovnico, po kateri bo EJT prevzelo naloge po tej uredbi, Uredba 2017/1939/EU veže na največ tri leta po dnevu začetka njene veljavnosti (20. novembra 2017), torej ne pred 20. novembrom 2020. V skladu z navedenim se bodo morala v okviru priprave proračuna, sredstva za delo SDT zaradi delovanja EJT, načrtovati v okviru skupnega proračuna za državna tožilstva za leti 2020/2021.

Predlog zakona nima posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Vzpostavitev urada EJT je po določbi 120. člena Uredbe 2017/1939/EU vezana na triletno prehodno obdobje po začetku njene veljavnosti. EJT bo prevzelo naloge preiskave in pregona, ki so mu dodeljene z Uredbo 2017/1939/EU, z dnem, ki ga bo s posebnim sklepom določila Evropska komisija. Zaradi navedenega se s predlogom zakona začetek uporabe izključno zakonske določbe, s katero se širi pristojnost SDT zaradi izvajanja Uredbe 2017/1939/EU, veže na trenutek, ki ga bo s sklepom določila Evropska komisija. Časovnico, po kateri bo EJT prevzelo naloge po tej uredbi, Uredba 2017/1939/EU veže na največ tri leta po dnevu začetka njene veljavnosti (20. novembra 2017), torej ne pred 20. novembrom 2020.

V skladu z navedenim za obdobje, za katero je proračun že sprejet (leto 2019), za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prikaz ureditve v državah članicah EU

Ker je Evropsko javno tožilstvo šele v nastajanju in ustrezni postopki imenovanja še niso bili izvedeni, večina držav članic zaradi izvedbe Uredbe 2017/1939/EU prilagaja statusne in organizacijske pravne akte, zato v času nastajanja predloga tega zakona prikaz primerjalne analize ureditve v državah članicah EU ni mogoč.

V postopku priprave predloga zakona je bil predlagatelj v okviru mreže zakonodajnega sodelovanja med ministrstvi za pravosodje Evropske unije (<http://legicoop.eu>)⁹ seznanjen s stališči in predlogi posameznih držav članic EU glede bodoče notranje ureditve statusa evropskih tožilcev in evropskih delegiranih tožilcev. Iz obvestil posameznih držav članic izhajajo zelo različne notranje systemske ureditve pravosodnih organov in statusa pravosodnih funkcionarjev, zato bodo v prvi vrsti izhajali iz notranje ureditve in temu primerno, v notranji sistem umestili institut evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca. V nadaljevanju podajamo prikaz predlogov prilagajanja notranjega pravnega reda posameznih držav članic EU, zaradi izvajanja Uredba 2017/1939/EU.

⁹ Resolucijo o vzpostavitvi mreže zakonodajnega sodelovanja med ministrstvi za pravosodje Evropske unije, UL C 326, 20.12.2008, str. 1.

FRANCIJA

V Franciji obstaja sistem *magistrats*. To so tako imenovani visoki pravosodni uradniki, ki se delijo na sodnike (*magistrats du siége*) in tožilce (*magistrats du parquet*) ter svojo dejavnost opravljajo poklicno. Pravila o sodniškem in tožilskem poklicu so navedena v odloku (*Ordonnance*) št. 58-1270 z dne 22. decembra 1958 o sistemskem zakonu (*loi organique*) o statusu sodnikov in tožilcev. Na različnih stopnjah kariere je lahko visoki pravosodni uradnik imenovan na mesto sodnika ali tožilca. To je načelo enotnosti sodstva (1. člen), ki ga je znova potrdil Ustavni svet, zlasti z odločbo z dne 11. avgusta 1993. Vsi pravosodni uradniki so del pravosodja, ki mora po 66. členu Ustave ščititi posamezne svoboščine. Obstajajo pa določene razlike med pravili za posamezne skupine pravosodnih uradnikov, saj sodniki niso podrejeni višjim organom in jim je zagotovljena neodstavljaljivost, torej ne morejo biti imenovani na drugo delovno mesto brez svojega soglasja.

Večina visokih pravosodnih uradnikov se zaposli na podlagi natečaja. Da se lahko udeležijo prvega natečaja, na katerega se lahko prijavijo študenti, morajo kandidati imeti diplomu, ki potrjuje, da so končali vsaj štiriletni študij po maturi. Uspešni kandidati postanejo sodniški pripravniki (*auditeurs de justice*) in vsi se udeležijo istega usposabljanja na državni šoli za visoke pravosodne uradnike (*École nationale de la magistrature – ENM*). Obstajajo pa tudi možnosti neposredne zaposlitve v pravosodju. Sodniški pripravniki so po končanem usposabljanju na ENM z dekretom (*décret*) imenovani na delovno mesto na sodišču ali tožilstvu.

Izhajajoč iz takšne sistemske ureditve bodo po stališču francoskega Ministrstva za pravosodje za evropske delegirane tožilce lahko kandidirali tako sodniki kot tudi tožilci, ki jih skupno uvrščajo pod sistem *magistrats*. Ne glede na to, ali bo za evropskega delegiranega tožilca imenovan sodnik ali tožilec bo za opravljanje funkcije evropskega delegiranega tožilca imenovan v Urad državnega tožilstva. Po obvestilu francoskega Ministrstva za pravosodje bo evropski delegirani tožilec opravljal funkcijo izključno kot evropski delegirani tožilec in bo v celoti plačan s strani EJT.

ČEŠKA

Na Češkem so državni tožilci na funkcijo imenovani. Imenuje jih minister za pravosodje na predlog generalnega državnega tožilca, in sicer za nedoločen čas. Državni tožilec priseže pred ministrom za pravosodje. Državni tožilci so statusno-pravno javni uslužbenci, njihovo delo pa je zastopanje države pri zaščiti javnega interesa, zlasti z vlaganjem obtožnih aktov v kazenskih zadevah in zagotavljanjem zakonitosti pri priporu, zaporu, varstvu v zdravstvenem zavodu, ukrepih vzgojnega zavoda ali prevzgojnega doma, preprečevanju kaznivih dejanj ter nudenju pomoči žrtvam kaznivih dejanj. Državni tožilci so pristojni za ukrepanje v vseh fazah kazenskega postopka. Državni tožilec ima določene procesne pravice in ustrezne procesne dolžnosti.

Sodnike imenuje predsednik republike, funkcijo pa nastopijo s prisego. Priprave na sodniško službo vključujejo triletno sodniško pripravništvo na sodišču. Pripravniki po končanem pripravništvu opravljajo poseben sodniški izpit. Sodniki so imenovani za nedoločen čas, lahko pa jih minister za pravosodje začasno razreši njihovih dolžnosti.

Po obvestilu češkega Ministrstva za pravosodje bodo evropski delegirani tožilci izključno nacionalni državni tožilci. Njihov status in pristojnosti bodo enake nacionalnim državnim tožilcem. Pooblastila in dolžnosti, ki jih Zakon o državnem tožilstvu določa za državnega tožilca, se štejejo v obsegu, ki ga dovoljuje Uredba za pooblastila in dolžnosti tako evropskega tožilca, kot tudi evropskega delegiranega tožilca. Prav tako bodo s spremembami in dopolnitvami Zakona o državnem tožilstvu, kljub dodelitvi v EJT, dopustili možnost, da bo državni tožilec opravljal dvojno funkcijo deloma kot evropski delegirani tožilec in deloma kot državni tožilec.

Za izvedbo Uredbe 2017/1939/EU bodo paketno sprejeli spremembe in dopolnitve zakona, ki ureja državno tožilstvo, zakona, ki ureja kazenski postopek, Kazenskega zakonika, zakona, ki ureja kazensko evidenco, Zakona o sodiščih in sodniški službi ter zakona, ki ureja disciplinske postopke zoper sodnike in državne tožilce.

S spremembami in dopolnitvami Zakona o državnem tožilstvu bodo državne tožilce z imenovanjem za evropskega glavnega tožilca, evropskega tožilca ali evropskega delegiranega tožilca začasno dodelili v Urad EJT za mandat, kot ga določa Uredba 2017/1939/EU. Minister za pravosodje bo po predhodnem mnenju generalnega državnega tožilca ter s soglasjem evropskega delegiranega tožilca določil, katero državno tožilstvo na Češkem se bo štelo za sedež opravljanja funkcije evropskega delegiranega tožilca. Vodja tega državnega tožilstva bo opravljal upravno in nadzorno funkcijo le v obsegu kot ga dovoljuje Uredba 2017/1939/EU. S posebno določbo so pooblastila in dolžnosti, ki jih Zakon o državnem tožilstvu opredeljuje za državne tožilce, prenesli v obsegu, ki ga dopušča Uredba 2017/1939/EU tudi na evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca. Odločanje v primeru spora o pristojnosti med EJT in državnim tožilstvom so po predlogu sprememb in dopolnitev prenesli na generalnega državnega tožilca.

Češka ureditev sodniške službe pozna institut začasne dodelitve sodnikov v miroljubne, reševalne ali humanitarne institucije ali organizacije s sedežem zunaj teritorija Češke Republike, za obdobje, ki ne sme preseči 5 let. Odločbo o začasni dodelitvi izda minister za pravosodje. S predlogom sprememb in dopolnitev Zakona o sodiščih in sodniški službi so ta institut začasne dodelitve za primer, ko bo sodnik imenovan za glavnega evropskega tožilca razširili tudi na EJT. Z imenovanjem za evropskega glavnega tožilca bodo sodniku pravice in dolžnosti iz sodniške službe kot tudi sodniška funkcija mirovala.

Iz navedenih normativnih predlogov sprememb in dopolnitev izhaja, da bo kandidiranje za evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca pridržano samo državnim tožilcem.

AVSTRIJA

Po končanem študiju prava, ki mu sledi praksa na sodišču v okviru sodniškega pripravništva, sodniki in državni tožilci začnejo praktično usposabljanje. Vsako leto je imenovanih približno od 60 do 80 sodniških pripravnikov. Sodniško pripravništvo (vključno s prakso na sodišču) traja navadno štiri leta in se opravlja na okrožnih ali deželnih sodiščih, državnem tožilstvu, v zaporu ali centru za zaščito žrtev ali pomoč žrtvam, v odvetniški pisarni, pri notarju ali tožilcu, ki zastopa zvezno ministrstvo za finance. Del usposabljanja se lahko opravi tudi na višjem deželnem sodišču, vrhovnem sodišču, zveznem ministrstvu za pravosodje ali direktoratu za izvrševanje kazenskih sankcij, v centrih za izvrševanje varstvenega nadzorstva, pri združenjih pravnih skrbnikov ali na uradih za socialno varstvo mladih, na uradu varuha človekovih pravic, v primernih podjetjih ali finančnem sektorju. Sodniško pripravništvo se konča s sodniškim izpitom.

Izobraževanje in poklicna pot državnih tožilcev in sodnikov je enaka. Kdor izpolnjuje zahteve za imenovanje na položaj sodnika, je lahko imenovan tudi za državnega tožilca. Poleg pogojev se tudi pristojnost za imenovanje obeh funkcionarjev ne razlikuje.

Razpisi za prosta stalna delovna mesta državnih tožilcev morajo biti javni, tako kot za sodniška delovna mesta. Pravico do imenovanja državnih tožilcev ima predsednik, ki pa tako kot pri sodnikih pristojnost za imenovanje na večino stalnih delovnih mest državnega tožilca prenese na zveznega ministra za pravosodje.

Zaradi navedenega se v Avstriji ob razpisu prostega mesta brez posebnih dodatnih postopkov

izobraževanj, izpitov, zapriseg ali imenovanj prosto prehaja med obema poklicema. Zaradi navedene systemske ureditve bodo v Avstriji za evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca lahko kandidirali tako sodniki kot tudi državni tožilci.

SLOVAŠKA

Državno tožilstvo Slovaške Republike zagotavlja enotno uporabo zakonov in druge splošno veljavne zakonodaje ter enotno uporabo kazenske politike. V okviru državnega tožilstva je vzpostavljena hierarhija tožilcev, ki so vsi podrejeni generalnemu tožilcu. Organizacijsko je generalno tožilstvo, najvišji organ, ki vodi sistem sodnega pregona in združuje:

- specializirano tožilstvo, ki je odgovorno za odkrivanje in pregon primerov korupcije in organiziranega kriminala;
- vojaški oddelek generalnega tožilstva;
- regionalna tožilstva (8), ki so nadrejena okrožnim tožilstvom v svojih regijah, ter osrednji urad vojaškega tožilstva (1), ki je nadrejen okrožnim uradom vojaških tožilstev;
- okrožna tožilstva (55) in okrožni uradi vojaških tožilstev (3).

Med pooblastila državnega tožilstva spadajo: kazenski pregon posameznikov, ki so osumljeni storitve kaznivih dejanj, in nadzor nad spoštovanjem zakonov pred uvedbo kazenskega pregona in v predhodnem postopku; nadzor nad zakonitostjo krajev in pogojev pridržanja oseb, ki jim je bila odvzeta prostost ali katerih prostost je bila omejena na podlagi odločbe sodišča ali drugega pooblaščenega državnega organa; izvajanje pooblastil v sodnih postopkih; zastopanje države v sodnih postopkih, kadar tako določa zakon; v obsegu, ki ga določa zakon, nadzor nad zakonitostjo ravnanja vseh organov javne uprave; sodelovanje pri pripravi in izvajanju ukrepov za preprečevanje kršenja zakonov in druge splošno veljavne zakonodaje; pomoč pri odpravljanju vzrokov in pogojev kriminalnih dejavnosti ter pri preprečevanju in zatiranju kriminala; pomoč pri pripravi zakonodaje (sodelovanje v zakonodajnem postopku); izvajanje vseh drugih nalog, ki jih določa poseben zakon ali akt ali zakonito razglášena mednarodna pogodba.

Eden izmed pogojev za imenovanje v državnotožilsko službo je uspešno opravljen tožilski izpit. Za tožilski izpit se lahko prijavi samo tožilec pripravnik na državnem tožilstvu. Prosta mesta za tožilce pripravnike se zapolnijo z izbirnim postopkom. Za tožilski izpit se skladno z zakonom štejejo tudi pravosodni strokovni izpit, odvetniški izpit in notarski izpit. Tudi napredovanje na položaj tožilca predstojnika ali na višji položaj v tožilstvu je vezano na izbirni izpit.

Upošteva se dokaj posebno ureditev državnotožilske organizacije, nas je slovaško Ministrstvo za pravosodje obvestilo, da se za izbirni postopek kandidatov za imenovanje evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca predlaga ustanovitev izbirne komisije v sestavi petih članov, od katerih bosta dva imenovana na predlog generalnega državnega tožilca, eden član bo predstavnik Državnotožilskega sveta in eden Sodnega sveta ter predstavnik Ministrstva za pravosodje. Kandidati se bodo preizkusili v pisnem in ustnem izpitu. O kandidatih se bo odločalo z glasovi, najuspešnejši morajo prejeti štiri od petih glasov. Člani izbirne komisije bodo imeli v primeru nestrinjanja z izbiro možnost podati pisno ločeno mnenje, ki bo javno objavljeno. Izbirni postopek se bo snemal. Izbirna komisija bo v mnenju vse kandidate razvrstila po uspehu doseženem na izpitu in ga predložila vladi. Vlada bo nominirala tri najuspešnejše kandidate ter predlog predložila EJT. Tudi za imenovanje evropskih delegiranih tožilcev se bo uporabljal enak izbirni postopek s to razliko, da bo imel odločilno vlogo pri izbiri najuspešnejšega kandidata generalni državni tožilec.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ureditev, ki jo zasleduje predlog zakona ni predmet urejanja v drugih pravnih sistemih, saj Uredba

2017/1939/EU zavezuje le države članice EU.

5.3 Prikaz prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

Uredba je pravni akt, sprejet v okviru EU, ki se po 3.a členu Ustave v Sloveniji uporablja neposredno in v skladu s pravno ureditvijo EU. Evropski delegirani tožilci bodo pri preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj iz pristojnosti EJT delovali izključno v imenu in za račun EJT, zato jim Uredba 2017/1939/EU podeljuje funkcionalno in pravno neodvisen status

Da bi pri izvajanju Uredbe 2017/1939/EU dosegli dosledno upoštevanje nacionalnega pravnega reda ter učinkovitost načela pravne države in pravne varnosti, je nujno treba prilagoditi veljavne določbe ZDT-1 tako, da ne bodo v nasprotju z vsebino Uredbe 2017/1939/EU oziroma bo zagotovljena njena uporaba. Ker Uredba 2017/1939/EU ne ureja kandidacijskega postopka predlaganja kandidatov (državnih tožilcev) za evropskega tožilca in postopka predlaganja kandidatov za evropskega delegiranega tožilca, se s predlogom tega zakona določa nov postopek nabora kandidatov, ki bodo predlagani za imenovanje, pri čemer se upoštevata njihova nepristranskost in neodvisnost. Hkrati se urejajo tudi s tem povezana statusna delovnopravna vprašanja, za katera uredba določa, da so predmet ureditve v nacionalnem pravnem sistemu.

Predlog zakona je z organizacijsko statusnega vidika v delu, ki se nanaša na ukrepe potrebne za imenovanje in delovanje evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca v Republiki Sloveniji usklajen s pravnim redom EU.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona bodo imele administrativne posledice pri poslovanju državnega tožilstva, saj morajo države članice po Uredbi zagotoviti potrebna sredstva in opremo za izvajanje nalog evropskega delegiranega tožilca.

Predlog zakona ne ukinja ali odpravlja administrativnih bremen.

Predlog zakona ne uvaja novih obveznosti za državljane oziroma druge osebe

Predlog zakona ne predvideva ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov.

Zaradi izvajanja zakona bodo potrebne nove zaposlitve, usposabljanja ter finančna in materialna sredstva.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo administrativnih posledic za obveznosti strank.

Predlog zakona ne predvideva povečanja stroškov strank ali njihove razbremenitve.

Predlog zakona ne vpliva na čas urejanja zadev strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

S predlogom zakona se predvideva dodatna zaposlitev za najmanj dva strokovna sodelavca, vpisničarko, zapisnikarja in koordinatorja VI, zato bodo nastale tudi neposredne posledice za zaposlenost in trg dela. Predlog zakona ne bo imel neposrednih posledic na sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo v skladu z ustaljeno prakso predstavljen državnim tožilcem na usposabljanjih, ki jih organizira Center za izobraževanje v pravosodju.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ministrstvo za pravosodje bo v skladu s svojimi pristojnostmi spremljalo izvajanje Uredbe 2017/1939/EU v praksi ter v sodelovanju s pristojnimi organi na podlagi njihovih ugotovitev pri izvajanju določb zakona in Uredbe 2017/1939/EU v praksi.

Glede na vsebino predloga zakona ne bo potrebna priprava poročil. Če bodo v praksi ugotovljene pomanjkljivosti predlaganih določb, bo Ministrstvo za pravosodje to ugotovilo v sodelovanju s pristojnimi organi.

Upošteva se statusno in organizacijsko vsebino predloga zakona, poročila o izvajanju zakona in doseženih ciljih niso potrebna.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil poslan v strokovno usklajevanje Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS, Državnotožilskemu svetu, Specializiranemu državnemu tožilstvu RS, Društvu državnih tožilcev, Vrhovnemu sodišču RS in Sodnemu svetu dne 3. 12. 2018.

Predlog zakona je bil hkrati ob pošiljanju v strokovno usklajevanje dne 4. 12. 2018 objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje.

Vsebina predloga zakona je bila strokovno usklajevana na treh delovnih sestankih dne 24. 10. 2018 in dne 12. 11. 2018 s predstavniki Vrhovnega državnega tožilstva RS in predstavniki Državnotožilskega sveta ter dne 9. 1. 2019 ob enaki udeležbi, skupaj z vodjo Specializiranega državnega tožilstva RS.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe niso sodelovali pri pripravi predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Andreja Katič, ministrica za pravosodje,
- dr. Dominika Švarc Pipan, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje,
- Gregor Stojin, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje,
- mag. Evelin Pristavec Tratar, generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo, Ministrstvo za pravosodje.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15 in 23/17 – ZSSve) se za 1. členom doda nov 1.a člen, ki se glasi:

»1.a člen (izvajanje pravnih aktov Evropske unije)

Ta zakon določa postopek in pogoje za imenovanje nacionalnega predstavnika, njegovega namestnika in pomočnika v Uradu za evropsko pravosodno sodelovanje ter kandidacijski postopek in pogoje za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca in evropskih delegiranih tožilcev v Evropskem javnem tožilstvu ter zagotavlja izvajanje drugih določb:

1. Sklepa Sveta 2002/187/PNZ o ustanovitvi Eurojusta za okrepitev boja proti težjim oblikam kriminala (UL L št. 63 z dne 6. 3. 2002, str. 1),
2. Sklepa Sveta 2009/426/PNZ z dne 16. decembra 2008 o okrepitvi Eurojusta in spremembi Sklepa 2002/187/PNZ o ustanovitvi Eurojusta za okrepitev boja proti težjim oblikam kriminala (UL L št. 138 z dne 4. 6. 2009, str. 14) in
3. Uredbe Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2017, str. 1;) v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1939/EU.«.

2. člen

V 21. členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Ne glede na prvi do četrti odstavek tega člena lahko evropski tožilec ali evropska tožilka (v nadaljnjem besedilu: evropski tožilec) in evropski delegirani tožilec ali evropska delegirana tožilka (v nadaljnjem besedilu: evropski delegirani tožilec) nastopata pred vsemi sodišči v Republiki Sloveniji.«.

3. člen

V 46. členu se v drugem odstavku pred piko doda besedilo »ali imenovan za evropskega glavnega tožilca«.

4. člen

Za 71. členom se dodajo nov 8.a oddelek ter 71.a, 71.b, 71.c, 71.č, 71.d, 71.e in 71.f člen, ki se glasijo:

»8.a oddelek

Evropski tožilec in evropski delegirani tožilec

71.a člen (izvajanje Uredbe 2017/1939/EU)

Za evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca se, če z Uredbo 2017/1939/EU in določbami tega oddelka ni določeno drugače, smiselno uporablja ta zakon.

71.b člen (položaj in pravice)

(1) Evropski tožilec in evropski delegirani tožilec opravljata funkcijo pregona v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek in Uredbo 2017/1939/EU.

(2) Državnemu tožilcu z imenovanjem za evropskega tožilca mirujejo pravice in dolžnosti iz državnotožilske službe, razen državnotožilska funkcija, varovane so vse njegove pravice do napredovanja v skladu s tem zakonom po izteku imenovanja. Državni tožilec obdrži pravico uporabljati doseženi naziv.

(3) Z imenovanjem za evropskega delegiranega tožilca je državni tožilec za čas mandata dodeljen na Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije in opravlja delo v zadevah iz pristojnosti Evropskega javnega tožilstva (v nadaljnjem besedilu: EJT). Državnotožilsko službo iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije lahko opravlja, če in kolikor to ne preprečuje izpolnjevanja njegovih obveznosti, ki jih ima v skladu z Uredbo 2017/1939/EU.

(4) Evropskemu delegiranemu tožilcu z imenovanjem pripada plača, kot jo določa drugi odstavek 196. člena tega zakona v sorazmernem delu glede na opravljeno delo v zadevah iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije.

(5) Če skupni prejemki evropskega delegiranega tožilca za opravljeno delo v zadevah iz pristojnosti EJT in iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije ne dosegajo plače iz drugega odstavka 196. člena tega zakona, mu pripada plačilo v višini razlike, ki se izplača v breme proračuna Republike Slovenije.

(6) Podatke, potrebne za izračun razlike iz prejšnjega odstavka, mora evropski delegirani tožilec mesečno sporočati pristojni službi Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije.

(7) Za čas, v katerem evropski delegirani tožilec rešuje zadeve iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije, se šteje čas, v katerem opravlja delo v zadevah iz pristojnosti tega državnega tožilstva. Čas se evidentira v delovnih dneh.

(8) Evidenco, ki je podlaga za obračun časa iz prejšnjega odstavka in za izračun plače iz petega odstavka tega člena vodi Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije.

71.c člen (pogoji za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca)

Za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca lahko kandidira vrhovni ali višji državni tožilec ali okrožni državni tožilec, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje v naziv višjega državnega tožilca in izpolnjuje posebne pogoje, ki jih določajo pravila EJT in pravila, ki urejajo pogoje za zaposlitev uradnikov in drugih zaposlenih v institucijah Evropske unije, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

71.č člen (kandidacijski postopek)

(1) Poziv k vložitvi kandidatur za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca objavi ministrstvo v Uradnem listu Republike Slovenije po prejemu obvestila pristojne institucije Evropske unije. Pozivni rok ne sme biti krajši od 15 dni.

(2) Kandidature, vložene po izteku pozivnega roka, in kandidature, ki niso popolne, ministrstvo po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek, zavrže s sklepom, zoper katerega je dovoljeno v osmih dneh od njegove vročitve sprožiti upravni spor. Pristojno sodišče mora o tožbi odločiti v tridesetih dneh od njene vložitve. Postopek za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje za evropskega tožilca se prekine do pravnomočnosti sodne odločbe.

(3) Ministrstvo najpozneje v petih dneh po izteku pozivnega roka pošlje Državnotožilskemu svetu vse kandidature, ki jih ni zavrglo.

(4) Državnotožilski svet se po pridobitvi mnenja generalnega državnega tožilca do prijavljenih kandidatur opredeli in oblikuje listo treh kandidatov za imenovanje evropskega tožilca ter o tem obvesti prijavljene kandidate in ministrstvo. Ministrstvo listo treh kandidatov posreduje Vladi Republike Slovenije v seznanitev. Vlada Republike Slovenije predloži listo treh kandidatov pristojni instituciji Evropske unije.

(5) Poziv po tem členu se šteje kot neuspešen, če kandidatur, ki niso bile zavržene, niso vložili vsaj trije kandidati ali če Državnotožilski svet na podlagi prejetih kandidatur oceni, da ne more oblikovati liste treh kandidatov za imenovanje evropskega tožilca.

71.d člen

(postopek in pogoji za imenovanje evropskega delegiranega tožilca)

(1) Za evropskega delegiranega tožilca lahko kandidira državni tožilec, ki ima naziv ali izpolnjuje pogoje za imenovanje najmanj v naziv okrožnega državnega tožilca in izpolnjuje posebne pogoje, ki jih določajo pravila EJT ter pravila, ki urejajo pogoje za zaposlitev uradnikov in drugih zaposlenih v institucijah Evropske unije, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

(2) Državnotožilski svet se po pridobitvi mnenja generalnega državnega tožilca in mnenja vodje Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije do prijavljenih kandidatur opredeli in oblikuje predlog ter o tem obvesti prijavljene kandidate in ministrstvo. Ministrstvo predlog za imenovanje evropskega delegiranega tožilca posreduje Vladi Republike Slovenije v seznanitev. Vlada Republike Slovenije predloži predlog za imenovanje evropskega delegiranega tožilca EJT.

(3) Za postopek s pozivom in za oblikovanje predloga za imenovanje evropskega delegiranega tožilca se smiselno uporablja prejšnji člen.

71.e člen

(spor o pristojnosti)

O sporu glede pristojnosti med državnim tožilstvom in Evropskim javnim tožilstvom v primerih iz drugega in tretjega odstavka 22. in 25. člena Uredbe 2017/1939/EU odloča generalni državni tožilec.

71.f člen

(število evropskih delegiranih tožilcev)

Število evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji in funkcionalno ter teritorialno delitev njihove pristojnosti uskladi in dogovori z EJT generalni državni tožilec po predhodnem mnenju ministra.«.

5. člen

V 74. členu se za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) O prenehanju državnotožilske funkcije državnemu tožilcu, ki je bil imenovan za evropskega tožilca ali evropskega delegiranega tožilca, ministrstvo obvesti EJT.«.

6. člen

V 75. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) O nastopu razlogov za razrešitev državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca, ministrstvo obvesti EJT.«.

7. člen

V 92. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) O uvedbi disciplinskega postopka zoper državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca, pristojni disciplinski organ obvesti EJT.«.

8. člen

V 105. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Odločitve sprejema z večino glasov vseh članov. Z dvotretjinsko večino glasov vseh članov odloča o podajanju predloga za imenovanje generalnega državnega tožilca, o oblikovanju liste treh kandidatov za imenovanje evropskega tožilca, o sprejetju meril za kakovost dela in o mnenju k skupnemu letnemu poročilu.«.

9. člen

V 192. členu se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) SDT je pristojno tudi za pregon storilcev kaznivih dejanj:

- iz 22. in 25. člena Uredbe 2017/1939/EU, in sicer do prevzema pristojnosti EJT v skladu s 27. členom Uredbe 2017/1939/EU in

- iz 22. in 25. člena Uredbe 2017/1939/EU, in sicer po odstopu zadeve in prenosu pristojnosti z EJT na pristojne nacionalne organe v skladu s 34. členom Uredbe 2017/1939/EU.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

10. člen

(nova pristojnost SDT)

(1) Določba o pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije iz novega petega odstavka 192. člena zakona se uporablja od dneva začetka delovanja EJT, ki ga s

sklepom določi Evropska komisija, razen za kazniva dejanja, za katera je do tega dne že vložen obtožni akt.

(2) Minister, pristojen za pravosodje v Uradnem listu Republike Slovenije objavi naznanilo o dnevu začetka delovanja EJT.

11. člen
(uskladitev zakona)

V Zakonu o sodniški službi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15 in 23/17 – ZSSve) se v 40. členu v drugem odstavku pred piko doda besedilo »ali imenovan za evropskega glavnega tožilca«.

12. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V skladu z Nomotehničnimi smernicami Službe Vlade RS za zakonodajo (tretje, spremenjene in dopolnjene izdaje, Ljubljana 2018) v predpisih, sprejetih po 1. maju 2004, in po razveljavitvi Sklepa o načinu objavljanja določenih predpisov vlade in ministrov v Uradnem listu RS (Uradni list RS, št. 72/00 in 46/04) morajo imeti posamezni nacionalni predpisi splošno napotilo na pravni akt EU praviloma v posebnem, običajno v prvem členu predpisa. S predlogom zakona se v veljavno ureditev dodaja nov 1.a člen, posebna napovedna določba, s katero se navajajo pravni akti EU, ki so zaradi njihove vsebine podlaga pravnega urejanja v tem zakonu. Gre za instrumente prava EU, katerih vsebina je že urejena v veljavnem zakonu ter tiste, ki so novi in so spremembe, ki se prelagajo s tem zakonom potrebne samo zaradi njihovega izvajanja v pravnem redu Republike Slovenije.

K 2. členu

Državni tožilec je po 46. členu Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14, 8/16 – odl. US, 64/16 – odl. US, 65/16 – odl. US, 66/17 – ORZKP153,154 in 1/19 – skl. US, v nadaljnjem besedilu: ZKP) pristojen za postopek pred ustreznim sodiščem po določbah ZDT-1. Po določbi 21. člena ZDT-1 pred okrajnimi sodišči lahko nastopajo državni tožilci, ki imajo najmanj naziv okrajnega državnega tožilca, pred okrožnimi sodišči lahko nastopajo državni tožilci, ki imajo najmanj naziv okrožnega državnega tožilca, pred višjimi sodišči pa lahko nastopajo državni tožilci, ki imajo najmanj naziv višjega državnega tožilca. Pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije lahko nastopajo samo vrhovni državni tožilci.

Ne glede na navedeno pristojnost pa lahko pred okrožnimi sodišči nastopajo tudi okrajni državni tožilci, a le v okviru pooblastil, ki jih za določene vrste zadev, za posamezno zadevo, za določene vrste procesnih dejanj ali za posamezno procesno dejanje posebej določi vodja državnega tožilstva. Za posamezno procesno dejanje lahko posebej pooblasti okrajnega državnega tožilca za nastopanje pred okrožnim sodiščem tudi pristojni državni tožilec. Prav tako lahko v postopku pred pritožbenim sodiščem druge stopnje po pooblastilu, ki ga za posamezno zadevo določi vodja pristojnega pritožbenega oddelka s soglasjem vodje pristojnega državnega tožilstva, nastopajo skupaj z višjim državnim tožilcem tudi okrajni oziroma okrožni državni tožilci, ki so vložili oziroma zastopali kazensko obtožbo v postopku na prvi stopnji.

V zvezi z navedenim in upošteva določbe Uredbe 2017/1939/EU, po katerih je za pregon kaznivih dejanj zoper finančne interese EU pristojno EJTO oziroma evropski delegirani tožilec (izjemoma pa tudi evropski tožilec), ki bo z dnem imenovanja »*ex lege*« dodeljen na SDT, s pristojnostjo za celotno območje Republike Slovenije, se zaradi pristojnosti vlaganja pravnih sredstev in opravljanja drugih procesnih dejanj upravičenega tožilca v imenu EJTO s predlagano določbo veljavni 21. člen dopolnjuje tako, da se za evropskega in evropskega delegiranega tožilca določa pristojnost nastopanja pred vsemi sodišči v Republiki Sloveniji, pred katerimi se v skladu z našo procesno ureditvijo obravnava kazenska zadeva do pravnomočnega zaključka. Poleg sodišč prve stopnje so vključena sodišča druge stopnje, ko odločajo o pritožbah zoper sklepe in sodbe sodišč prve stopnje, ter vrhovno sodišče, ko odloča o pritožbah zoper sodbe sodišč druge stopnje (398. člen ZKP).

K 3. členu

Za evropskega glavnega tožilca lahko po 14. členu Uredbe 2017/1939/EU kandidirajo državni tožilci iz držav članic ali imenovani evropski tožilci, katerih neodvisnost je nedvomna in imajo potrebne kvalifikacije za imenovanje na najvišje tožilske položaje v svojih državah članicah ter

imajo ustrezne praktične izkušnje z nacionalnimi pravnimi sistemi, finančnimi preiskavami in mednarodnim pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah ali so bili evropski tožilci ter imajo zadostne vodstvene izkušnje in kvalifikacije za to mesto. Evropskega glavnega tožilca imenujeta v medsebojnem soglasju Evropski parlament in Svet za neobnovljiv mandat sedmih let. Razpisni postopek in postopek imenovanja določa Uredba 2017/1939/EU. Ker evropski glavni tožilec z imenovanjem postane vodja EJT kot celote ter v odnosih z Institucijami EU in državami članicami predstavlja EJT, se s predlogom zakona omogoča, da bodo državnemu tožilcu z imenovanjem za evropskega glavnega tožilca v Republiki Sloveniji mirovale ne le pravice in obveznosti iz državnotožilske službe temveč tudi njegova funkcija opravljanja procesnih dejanj upravičenega tožilca pred pristojnimi sodišči.

Določba 46. člena ZDT-1 ureja mirovanje funkcije državnega tožilca. Poleg že normiranih funkcij v prvem in drugem odstavku navedenega člena in kljub okoliščini, da se predlagatelj ne nagiba k njeni širitvi, saj jo je kot izjemo treba razumeti omejevalno, pa je glede na naravo dela evropskega glavnega tožilca tudi to funkcijo treba opredeliti kot eno od možnih funkcij, ki utemeljujejo mirovanje. Navedeno bo enako kot v preostalih primerih pomenilo mirovanje vseh pravic in obveznosti iz državnotožilske službe ter mirovanje opravljanja procesnih dejanj upravičenega tožilca pred pristojnimi sodišči v Republiki Sloveniji. Glede na to, da je predlagatelj že pri pripravi osnovnega ZDT-1 pri oblikovanju določbe 46. člena sledil vsebini 40. člena Zakona o sodniški službi, tudi v predlogu tega zakona sistemsko zaobjame navedeno usmeritev v prehodni določbi (11. člen predloga zakona). Po določbi 14. člena Uredbe 2017/1939/EU namreč za evropskega glavnega tožilca poleg državnih tožilcev lahko kandidirajo tudi sodniki držav članic EU.

K 4. členu

S sprejetjem ZDT-1 se je na podlagi Sklepa 2002/187/PNZ o ustanovitvi Urada za evropsko pravosodno sodelovanje (Eurojust) in njegovi spremembi ter Sklepa Sveta 2009/426/PNZ z dne 16. decembra 2008 o okrepitvi Eurojusta v drugem poglavju z naslovom Državnotožilska služba, v posebnem 8. oddelku, uredil postopek sodelovanja nacionalnega predstavnika v Eurojustu. To omogoča, da se s predlogom tega zakona na podoben način nomotehnično upošteva veljavna ureditev ter se v novem 8.a oddelku drugega poglavja zakona uredijo organizacijski in statusni pogoji za izvajanje Uredbe Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva. Novo poglavje ima šest členov, ki si sledijo v abecednem zaporedju črk od a do f, in ureja kandidacijski postopek in pogoje za imenovanje evropskega tožilca, pogoje in postopek za imenovanje evropskih delegiranih tožilcev, pristojnost za uskladitev števila njihovih mest v Republiki Sloveniji ter položaj in pravice državnih tožilcev, imenovanih za evropske in evropske delegirane tožilce v Republiki Sloveniji.

V novem **71.a členu** zakona se ob izpolnjevanju temeljnega načela iz 5. člena Uredbe 2017/1939/EU določa, da se, če z Uredbo 2017/1939/EU in določbami tega poglavja zakona ni določeno drugače, za zapolnitev morebitnih pravnih praznin smiselno uporabljajo druge določbe ZDT-1 v skladu s pravno naravo in načelom neodvisnosti EJT. S predlagano določbo se poudarja primarna narava Uredbe 2017/1939/EU tudi za vprašanja organizacijsko-statusne narave evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca, vendar se za morebitne primere, ko Uredba 2017/1939/EU ne bo določala drugače, predvideva rešitev, ki bo v skladu z namenom in naravo položaja evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca.

Uredba 2017/1939/EU evropskega delegiranega tožilca in evropskega tožilca pooblašča, da vlagata in zastopata kazenske obtožbe ter opravljata vsa procesna dejanja upravičenega tožilca,

usmerjata policijo in druge pristojne organe, vlagata pravna sredstva ter opravljata druge naloge v skladu z nacionalnim zakonom, ki ureja kazenski postopek. Upošteva se navedeno, še posebej četrti odstavek 28. člena Uredbe 2017/1939/EU, ki določa, da morajo države članice zagotoviti, da ima evropski tožilec poleg pravice odrediti ali zahtevati preiskovalne in druge ukrepe vsa pooblastila, pristojnosti in obveznosti evropskega delegiranega tožilca v skladu s to uredbo in nacionalnim pravom, se z novim **71.b členom** zakona poleg položaja urejajo tudi pravice evropskega in evropskega delegiranega tožilca v Republiki Sloveniji. Evropski tožilec in evropski delegirani tožilec bosta opravljala funkcijo preгона v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, in Uredbo 2017/1939/EU.

Z imenovanjem za evropskega delegiranega tožilca lahko državni tožilec v skladu z Uredbo 2017/1939/EU še naprej opravlja državnotožilsko službo v Republiki Sloveniji, kolikor mu to ne preprečuje izpolnjevanja obveznosti, ki jih ima po Uredbi 2017/1939/EU. Zaradi dvojnega položaja evropskega delegiranega tožilca se s predlogom zakona sledi načelu koncentracije in specializacije, zato bo v skladu z naravo njegovega dela (vlaganje in zastopanje obtožnih aktov pred sodišči) veljalo, da se njegov položaj (status) ne spremeni, razen v delu, ki se nanaša na mesto opravljanja službe in plačo. Državni tožilec bo z dnem imenovanja za evropskega delegiranega tožilca (statusno) »ex lege« dodeljen na SDT, kar je v skladu z opredelitvijo v 9. členu predloga tega zakona, da bo za pregon v vseh kazenskih zadevah zoper finančne interese Evropske unije do trenutka prevzema pristojnosti EJT (27. člen Uredbe 2017/1939/EU) in po odstopu zadeve in prenosu pristojnosti z EJT na pristojne nacionalne organe (34. člen Uredbe 2017/1939/EU), pristojno SDT.

Ob upoštevanju stvarne pristojnosti EJT, položaja in statusa evropskega delegiranega tožilca je z vidika sistemske ureditve državnega tožilstva v Republiki Sloveniji najprimerneje, da se ga organizacijsko umesti na SDT, ki je že pristojno za obravnavo kaznivih dejanj goljufije na škodo Evropske unije. Dodelitev državnega tožilca na SDT, ki bo posledica imenovanja za evropskega delegiranega tožilca ne posega v institut dodelitve državnih tožilcev na SDT, kot ga določa 193. oziroma 195. člen ZDT-1. Institut dodelitve na SDT je po svoji naravi organizacijski ukrep, namenjen zagotavljanju pogojev za pravočasno poslovanje državnega tožilstva, ki ga zakon ne pogojuje s posameznimi državnotožilskimi nazivi ali mesti. Z imenovanjem za evropskega delegiranega tožilca pa bo državni tožilec pri preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj iz pristojnosti EJT, delovali izključno v imenu in za račun EJT, zato jim Uredba 2017/1939/EU podeljuje funkcionalno in pravno neodvisen status.

Državni tožilec bo tudi po imenovanju za evropskega delegiranega tožilca še vedno v službenem razmerju z Republiko Slovenijo (2. člen ZDT-1), ki je javnopravno razmerje in ima tudi nekatere elemente delovnega razmerja, vendar bo njegov položaj po imenovanju specifičen, zato bodo vse morebitne predhodne dodelitve prenehale oziroma postale brezpredmetne. Evropski delegirani tožilec bo tako primarno opravljal delo v zadevah iz pristojnosti EJT, lahko pa bo opravljal tudi državnotožilsko službo iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije, če in kolikor to ne bo preprečevalo izpolnjevanja njegovih obveznosti, ki jih ima v skladu z Uredbo 2017/1939/EU.

Ob tem ni mogoče prezreti, da je status evropskega delegiranega tožilca in delno tudi evropskega tožilca hibridne narave v razmerju do statusa nacionalnega državnega tožilca (in enako v razmerju do državnih tožilcev v drugih državah članicah), saj bodo zanj veljala pravila Uredbe 2017/1939/EU in poslovnika Evropskega javnega tožilstva ter nacionalna pravila Zakona o državnem tožilstvu in Zakona o kazenskem postopku. Hibridnost statusne ureditve se kaže tudi v določbah Uredbe 2017/1939/EU, zaradi katerih funkcionalne samostojnosti državnih tožilcev po

135. in 136. členu Ustave Republike Slovenije, v razmerju do samostojnosti evropskih in evropskih delegiranih tožilcev, kot dela EJT, ki je »evropski« in ne državni organ, ni mogoče razlagati enako, kot to še vedno velja v okviru državnih tožilstev kot državnih organov Republike Slovenije. Čeprav bo evropski delegirani tožilec opravljal delo v okviru EJT se s predlogom zakona omogoča, da bo v obsegu, ko ne bo delal na zadevah iz pristojnosti EJT lahko opravljal državnotožilsko službo iz pristojnosti SDT.

Zaradi hibridne narave delovnopravnega statusa evropskega delegiranega tožilca, ki ima po Uredbi 2017/1939/EU status posebnega svetovalca, medtem ko je po nacionalni veljavni ureditvi to še vedno državni tožilec, ki opravlja državnotožilsko službo na državnotožilskem mestu (116. točka preambule Uredbe 2017/1939/EU), bo državnemu tožilcu z imenovanjem za evropskega delegiranega tožilca pripadala plača, kot jo določajo pravila EJT. Evropski delegirani tožilec bo prejemal plačo za delo iz pristojnosti EJT v celoti iz proračuna EJT (91. člen Uredbe 2017/1939/EU). Ker Uredba 2017/1939/EU v šestem odstavku 96. člena določa, da skupna plača evropskega delegiranega tožilca ne sme biti nižja od plače, ki bi jo državni tožilec prejemal, če bi opravljal enako delo v Republiki Sloveniji, se s predlogom novega 71.b člena določa njena osnova (šesti odstavek 96. člena Uredbe 2017/1939/EU). Evropskemu delegiranemu tožilcu bo pripadala plača, ki bi jo kot državni tožilec prejemal, če bi bil dodeljen na Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije in bi državnotožilsko službo opravljal iz pristojnosti SDT po določbah Zakona o državnem tožilstvu (drugi odstavek 196. člena ZDT-1). Ker bo plačilo za delo opravljeno v zadevah iz pristojnosti EJT prejel neposredno s strani EJT, se bo njegova plača v RS izračunala v sorazmernem delu glede na opravljeno delo v zadevah iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije. Ob tem predlog zakona vgrajuje varovalko za primer, če bi prejemki evropskega delegiranega tožilca za opravljeno delo v zadevah iz pristojnosti EJT in iz pristojnosti Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije ne dosegali plače iz drugega odstavka 196. člena tega zakona, mu bo pripadalo plačilo v višini razlike, ki se bo izplačalo v breme proračuna Republike Slovenije. Zaradi obračuna plače v RS in za izračun morebitne razlike, ki bi nastala, bo moral evropski delegirani tožilec mesečno sporočati potrebne podatke o prejetem plačilu s strani EJT pristojni službi Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije. O prejetih prejemkih evropskega delegiranega tožilca se bo po predlaganem osmem odstavku 71.b člena vodila evidenca za izračun morebitne razlike v plači. Ta evidenca je pomembna tudi z vidika obračuna davčnih odtegljajev kot osnove za plačilo prispevkov za obvezna socialna zavarovanja v Republiki Sloveniji. Glede osnove za plačevanje prispevkov za obvezna socialna zavarovanja velja načelo, da so osnova vsi prejemki za delo v okviru polnega delovnega časa in nad polnim delovnim časom osebe, ki je v delovnem razmerju ali pa je zaposlena pri tujem delodajalcu (velja za vse zavarovance iz 14. člena ZPIZ-2).

Fizične osebe so v obvezno socialno zavarovanje v Republiki Sloveniji vključene iz naslova svojega statusa ali delovne aktivnosti, na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi s področja obveznega socialnega zavarovanja, in sicer: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2¹⁰, Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ¹¹, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih - ZSDP-1¹² in Zakon o urejanju trga dela - ZUTD¹³.

¹⁰ Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17 in 65/17.

¹¹ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ in 64/17 – ZZDej-K.

¹² Uradni list RS, št. 26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G in 14/18.

¹³ Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT in 55/17.

Tako med obvezna socialna zavarovanja sodijo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti. Državni tožilec bo z imenovanjem za evropskega delegiranega tožilca ostal še naprej v sistemu nacionalnega obveznega socialnega zavarovanja kot oseba, ki ima slovenskega delodajalca, saj imenovanje (za evropskega delegiranega tožilca) ne poseže v njegov delovnopравни status.

Drugačen je delovnopравни status državnega tožilca, ki je imenovan za evropskega tožilca za obdobje šestih let in bo opravljal funkcijo pregona po Uredbi 2017/1939/EU, na sedežu EJ. Državnemu tožilcu, ki bo imenovan za evropskega tožilca funkcija pregona ne bo mirovala, saj mora imeti možnost (čeprav bo to veljalo le izjemoma) izvrševanja procesnih dejanj pred pristojnimi sodišči. Zato mu bodo z imenovanjem za evropskega tožilca mirovale le pravice in obveznosti iz državnotožilske službe po ZDT-1, razen pravice do napredovanja po izteku mandata. Državni tožilec bo z imenovanjem za evropskega tožilca obdržal pravico uporabljati doseženi naziv.

Predlog zakona ne posega v pravico do napredovanja državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega oziroma evropskega delegiranega tožilca. Ker bo evropski delegirani tožilec še vedno aktivni član državnega tožilstva v Republiki Sloveniji bo Državnotožilski svet ob upoštevanju veljavne ureditve zanj izdelal oceno državnotožilske službe vsaka tri leta, pri čemer bo pri oceni, za čas imenovanja moral upoštevati tudi mnenje evropskega glavnega tožilca. Nekoliko drugačen je položaj državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega tožilca. Državnemu tožilcu bodo z imenovanjem za evropskega tožilca mirovale pravice in dolžnosti iz državnotožilske službe, razen državnotožilska funkcija. To pomeni, da bo še naprej opravljal funkcijo državnega tožilca (tj. funkcijo pregona) s pooblastili, kot mu jih določa Zakon o kazenskem postopku in Uredba 2017/1939/EU. Zaradi mirovanja pravic in obveznosti iz državnotožilske službe, pa v času imenovanja za evropskega tožilca, Državnotožilski svet ne bo mogel izdelati ocene državnotožilske službe, zato se s predlogom novega 71. b člena konkretizira rešitev, ki jo zakon določa pri dodelitvi državnih tožilcev v organ in pri imenovanju za nacionalnega predstavnika v Eurojustu (določba drugega odstavka 65. člena ter tretjega odstavka 70. člena ZDT-1). Pravico do napredovanja bo moral državni tožilec uveljavljati po izteku mandata, tedaj bo Državnotožilski svet za državnega tožilca izdelal oceno državnotožilske službe za prejšnje ocenjevalno obdobje. Ker se bo ocena izdelovala za obdobje, ko je državni tožilec opravljal delo v imenu in za račun EJ, bo moral Državnotožilskemu svetu za namen izdelave ocene predložiti poročilo o delu in mnenje evropskega glavnega tožilca.

Pogoje za kandidiranje za imenovanje na mesto evropskega tožilca določa nov **71.c člen** zakona. Predlog zakona ob upoštevanju Uredbe 2017/1939/EU in pravil, ki urejajo pogoje za zaposlitev uradnikov in drugih zaposlenih v institucijah ES, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, določa pogoje za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca. Zaradi neposredne uporabnosti Uredbe 2017/1939/EU, ki določa pogoje za imenovanje evropskega tožilca, se s predlogom zakona, ob upoštevanju veljavnih pogojev za opravljanje funkcije državnega tožilca po pravu Republike Slovenije, konkretizira samo pogoj, ki se nanaša na potrebne kvalifikacije in praktične izkušnje kandidatov. Po predlogu zakona lahko kandidira za evropskega tožilca vrhovni ali višji državni tožilec ali okrožni državni tožilec, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje v naziv višjega državnega tožilca. Splošne pogoje za zaposlitev v institucijah ES določajo Kadrovske predpisi EU, ki se uporabljajo tudi za imenovanje evropskega in evropskega delegiranega tožilca. Za evropskega in evropskega delegiranega tožilca bo lahko ob upoštevanju določbe 28. člena Kadrovskih predpisov EU in posebnih pogojev iz Uredbe 2017/1939/EU imenovan kandidat, ki:

- a) je državljan ene od držav članic Evropske unije;
- b) je izpolnil vse zakonske obveznosti glede služenja vojaškega roka;
- c) predloži ustrezna pričevala, ki dokazujejo primernost za opravljanje dela;
- d) je fizično sposoben opravljati delo; in
- e) predloži dokazila o temeljitem znanju enega od jezikov Unije in o zadovoljivem znanju drugega jezika Unije v obsegu, ki omogoča opravljanje dela.

Starostno omejitev določa 52. člen Kadrovskih predpisov EU, po katerem bo moral kandidat za evropskega tožilca šestletni mandat zaključiti pred dopolnitvijo starostne upokojitve, ki po Kadrovskih predpisih EU znaša 66. let.

Evropskega tožilca imenuje Svet EU izmed treh kandidatov, ki jih predlagajo države članice, po prejemu utemeljenega mnenja izbirne komisije. V postopku imenovanja evropskega tožilca se od držav članic pričakuje zgolj podajo liste treh najprimernejših kandidatov, ki jih v nadaljevanju presoja posebna izbirna komisija (v sestavi dvajsetih uglednih pravnih strokovnjakov iz različnih institucij). Izbirna komisija poda utemeljeno mnenje, izbere najprimernejšega kandidata za državo članico pa opravi Svet EU. Mnenje izbirne komisije je za Svet EU zavezujoče samo, če ugotovi, da kandidat ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dolžnosti evropskega tožilca.

Ker Uredba 2017/1939/EU ne določa notranjega postopka oblikovanja liste treh kandidatov za imenovanje evropskega tožilca, se z novim **71.č členom** zakona določa način sodelovanja Republike Slovenije v opisanem postopku imenovanja evropskega tožilca. V zvezi z navedenim se z novim 71.č členom določata kandidacijski postopek in pristojnost za oblikovanje liste treh kandidatov izmed katerih bo eden imenovan za evropskega tožilca.

Z vidika pristojnosti in razmerij med nosilci državnotožilske uprave, predlagatelj ocenjuje, da je v postopek predlaganja kandidatov za imenovanje za evropskega tožilca treba vključiti Državnotožilski svet, generalnega državnega tožilca in vlado.

Državnotožilski svet, kot varuh državnotožilske samostojnosti ter nezdružljivosti funkcije državnega tožilca in z vidika preostalih pristojnosti, ki jih ima po veljavnem ZDT-1, je najprimernejši organ, da izmed kandidatov za imenovanje evropskega tožilca z dvotretjinsko večino odloči o predlogu treh kandidatov za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca. Pred odločitvijo bo Državnotožilski svet moral pridobiti tudi mnenje generalnega državnega tožilca, ki ima prav tako pomembne pristojnosti pred Državnotožilskim svetom (peti odstavek 105. člena ZDT-1) ob tem pa ni mogoče prezreti njegovih upravnopredzorstvenih pristojnosti v zvezi z delovanjem državnega tožilstva, kot najvišjega akterja v hierarhiji državnotožilske organizacije, odgovornega za nemoteno delovanje državnega tožilstva. Ker Uredba 2017/1939/EU nalaga tako imenovano predlagalno dolžnost državi članici, se s predlogom zakona pristojnost sporočanja predloga treh kandidatov pristojni instituciji EU podeljuje Vladi RS.

Predlagana ureditev je deloma sledila uveljavljeni praksi Zakona o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12), ki v 12. členu določa postopek s pozivom za zbiranje predlogov možnih kandidatov za sodnika ustavnega sodišča. Po določbi 71.č člena bo Ministrstvo za pravosodje po prejemu obvestila pristojne institucije Evropske unije v Uradnem listu Republike Slovenije objavilo poziv k vložitvi kandidatur za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca.

V petih dneh po izteku pozivnega roka, bo ministrstvo vse candidature, ki jih ni zavrglo, z namenom, da se oblikuje lista kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje za evropskega tožilca, poslalo Državnotožilskemu svetu. Vloga Državnotožilskega sveta pri oblikovanju te liste kandidatov ni enaka vlogi, ki jo ima v postopku imenovanja državnih tožilcev oziroma v postopku imenovanja vodij okrožnih državnih tožilstev. Državnotožilski svet, kot garant samostojnosti državnih tožilcev, bo po pridobitvi mnenja generalnega državnega tožilca oblikoval listo treh kandidatov, ki bo imela naravo notifikacije oziroma obvestila pristojni instituciji EU. V tem postopku vloga Državnotožilskega sveta nima narave odločanja o utemeljenosti mnenja generalnega državnega tožilca. Njegova vloga je vezana na oblikovanje liste najprimernejših kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje evropskega tožilca. Državnotožilski svet bo oblikoval listo treh kandidatov za imenovanje evropskega tožilca ter o tem obvestil prijavljene kandidate in Ministrstva za pravosodje. Ministrstvo za pravosodje bo listo treh kandidatov poslalo Vladi RS zaradi predložitve pristojni instituciji Evropske unije.

Ker Uredba 2017/1939/EU določa, da morajo države članice predlagati tri kandidate za mesto evropskega tožilca, se bo poziv štel kot neuspešen, če kandidatur, ki niso bile zavržene, niso vložili vsaj trije kandidati, ali če Državnotožilski svet na podlagi prejetih kandidatur presodi, da ne more oblikovati liste treh kandidatov za imenovanje evropskega tožilca. V tem primeru se bo postopek s pozivom ponovil, o neuspešnosti poziva bo prijavljene kandidate obvestilo Ministrstvo za pravosodje.

Smiselno enako, kot izhaja iz obrazložitve k novemu 71.c členu, se z novim **71.d členom** zakona ob upoštevanju Uredbe 2017/1939/EU in pravil, ki urejajo pogoje za zaposlitev uradnikov in drugih zaposlenih v institucijah ES, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, določajo pogoji za imenovanje evropskega delegiranega tožilca. Enako kot za evropskega tožilca Uredba 2017/1939/EU določa pogoje za imenovanje evropskega delegiranega tožilca, zato se z novim 71.d členom, ob upoštevanju veljavnih pogojev za opravljanje funkcije državnega tožilca po pravu Republike Slovenije, konkretizira zgolj pogoj, ki se nanaša na potrebne kvalifikacije in praktične izkušnje kandidatov. Po predlogu zakona lahko kandidira za evropskega delegiranega tožilca državni tožilec, ki ima naziv ali izpolnjuje pogoje za imenovanje najmanj v naziv okrožnega državnega tožilca. Splošne pogoje za zaposlitev v institucijah ES enako kot izhaja iz obrazložitve k novemu 71. c členu določajo Kadrovske predpisi EU, ki se uporabljajo tudi za imenovanje evropskega delegiranega tožilca. Ti pogoji so državljanstvo, starost in višja raven znanja najmanj enega uradnega jezika Evropske unije, ki je delovni jezik v uradu Evropskega javnega tožilstva.

Za postopek s pozivom in za oblikovanje predloga za imenovanje evropskega delegiranega tožilca se bo smiselno uporabljal kandidacijski postopek, ki ga določa nov 71.č člena zakona. Po novem 71.d členu poleg mnenja generalnega državnega tožilca, poda mnenje o ustreznih kvalifikacijah in praktičnih izkušnjah kandidatov tudi vodja Specializiranega državnega tožilstva RS. Tako se bo Državnotožilski svet po pridobitvi mnenja generalnega državnega tožilca in mnenja vodje Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije do prijavljenih kandidatur opredelil in predlog za imenovanje evropskega delegiranega tožilca preko Ministrstva za pravosodje poslal Vladi Republike Slovenije, zaradi predložitve EJT. S svojo odločitvijo bo Državnotožilski svet obvestil tudi prijavljene kandidate.

Zaradi določbe o izključni pristojnosti EJT po prvem odstavku 22. člena Uredbe 2017/1939/EU se pristojnost za odločanje v primeru spora o pristojnosti glede pregona z novim **71.e členom** nanaša izključno na primere presoje spora o pristojnosti pregona za kazniva dejanja, povezana s sodelovanjem v hudodelski združbi, po drugem odstavku 22. člena Uredbe 2017/1939/EU, na primere presoje spora o pristojnosti pregona povezanih kaznivih dejanj iz tretjega odstavka 22.

člena Uredbe 2017/1939/EU, pregona bagatelnih kaznivih dejanj iz drugega odstavka 25. člena Uredbe 2017/1939/EU ter presoje spora o pristojnosti pregona zaradi manj pomembnih kaznivih dejanj po tretjem odstavku 25. člena Uredbe 2017/1939/EU. V skladu s to uredbo se s predlogom zakonom določa, da bo v primerih spora o pristojnosti za pregon kaznivih dejanj med državnim tožilstvom Republike Slovenije in Evropskim javnim tožilstvom, kjer je pristojnost EJT pogojna, odločal generalni državni tožilec. Kompetenčni spor med EJT in državnim tožilstvom RS pa po določbi prvega odstavka 22. člena Uredbe 2017/1939/EU ni mogoč v zadevah izključne pristojnosti EJT. Ne glede na navedeno 42. člen Uredbe 2017/1939/EU pooblašča sodišče EU za predhodno odločanje o vprašanih razlage 22. in 25. člena te uredbe v zvezi s kakršnim koli sporom o pristojnosti med EJT in pristojnimi nacionalnimi organi.

Število evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji in funkcionalno ter teritorialno delitev njihove pristojnosti bo po določbi novega **71.f člena** uskladal in dogovoril z EJT generalni državni tožilec po predhodnem mnenju ministra.

Vsaka od držav članic ima po določbah Uredbe 2017/1939/EU dva ali več evropskih delegiranih tožilcev. V skladu z drugim odstavkom 13. člena Uredbe 2017/1939/EU končno število evropskih delegiranih tožilcev ter morebitno funkcionalno in teritorialno delitev njihove pristojnosti v državi članici odobri po posvetovanju s pristojnimi organi držav članic evropski glavni tožilec. Iz navedene določbe izhaja, da bo končno število evropskih delegiranih tožilcev, ki bodo opravljali funkcijo pregona v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek in Uredbo 2017/1939/EU, od države do države članice EU različno. Z Uredbo 2017/1939/EU je tako določeno le najmanjše število (minimum) evropskih delegiranih tožilcev v posamezni državi članici, medtem ko je njihovo največje število (zgornji maksimum) prepuščeno dogovoru in utemeljitvi potreb posamezne države članice.

Uredba 2017/1939/EU ne določa meril za določitev števila evropskih delegiranih tožilcev, niti postopka višanja oziroma nižanja dogovorjenega števila evropskih delegiranih tožilcev v posamezni državi članici, prav tako ne daje enoznačnega odgovora, ali bo evropski glavni tožilec ob nastopu mandata vnovič sklepal dogovore z državami članicami o številu evropskih delegiranih tožilcev. V skladu z uvodno obrazložitvijo je z namenom določitve potrebnega števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Slovenije treba izhajati iz statističnega prikaza obremenjenosti državnih tožilcev v zadevah iz pristojnosti EJT. Podatki, navedeni v uvodni obrazložitvi tega zakona, bodo podlaga za oblikovanje stališča in dogovora o potrebnem številu evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji. Upošteva se na eni strani vključenost evropskega delegiranega tožilca v delo državnega tožilstva in na drugi strani pristojnosti ministrstva v razmerju do državnega tožilstva, bo za določitev števila evropskih delegiranih tožilcev v Republiki Sloveniji, po predlogu zakona, pristojen generalni državni tožilec po predhodnem mnenju ministra za pravosodje.

K 5. členu

Besedilo 5. člena predloga zakona sledi četrtemu in petemu odstavku 17. člena Uredbe 2017/1939/EU, ki nalagata notifikacijsko obveznost oziroma obveznost obvestitve evropskega glavnega tožilca v primeru, da se država članica odloči razrešiti nacionalnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca, ali da bo proti njemu sprejela disciplinski ukrep iz razlogov, ki niso povezani z njegovimi pristojnostmi na podlagi te uredbe. Če evropski delegirani tožilec odstopi, če njegove storitve niso več potrebne za opravljanje dolžnosti EJT, če je razrešen s položaja ali ga zapusti iz katerega koli drugega razloga, država članica o tem nemudoma obvesti evropskega glavnega tožilca in po potrebi v skladu s prvim odstavkom 17. člena predlaga drugega tožilca za novega evropskega delegiranega tožilca.

Veljavni ZDT-1 loči med prenehanjem funkcije in razrešitvijo državnega tožilca. V primeru nastopa razlogov za prenehanje državnotožilske funkcije pristojni vodja državnega tožilstva obvesti Vlado Republike Slovenije, ki izda ugotovitveno odločbo o prenehanju državnotožilske funkcije. Predlog zakona temu dodaja nov drugi odstavek, po katerem o prenehanju državnotožilske funkcije državnemu tožilcu, ki je bil imenovan za evropskega tožilca, ministrstvo obvesti EJT. To mora biti že po naravi stvari o morebitnem prenehanju obveščeno, da lahko nato izvede postopke, ki bodo zagotovili kontinuirano delovanje EJT.

K 6. členu

Podobno kot v prejšnjem členu, bo ministrstvo tudi o nastopu razlogov za razrešitev državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca, obvestilo EJT. V primerih razrešitev po ZDT-1 gre za razloge pravnomočne obsodbe za kazniva dejanja, bodisi brez hkratnega pogoja osebnostne neprimernosti za opravljanje državnotožilske funkcije (prvi odstavek 75. člena ZDT-1) bodisi pod pogojem oblikovanja mnenja o osebnostni primernosti oziroma neprimernosti obsojenega državnega tožilca (drugi odstavek 75. člena). V zadnjem primeru takšno mnenje v skladu s četrtem odstavkom 75. člena ZDT-1 oblikujeta Državnotožilski svet in generalni državni tožilec, medtem ko je pristojnost za razrešitev vselej dana Vladi RS, ki državnega tožilca razreši na predlog ministra za pravosodje. Glede na četrty odstavek 17. člena Uredbe mora država članica, ki se odloči, da bo razrešila nacionalnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca, o tem predhodno obvestiti evropskega glavnega tožilca. S predlogom dodanega šestega odstavka 75. člena ZDT-1 bo to pomenilo, da ministrstvo EJT obvesti že v fazi nastopa razlogov za razrešitev, kar pomeni v najbolj zgodnji fazi, ko za razloge izve, vsekakor pa pred podajo predloga za razrešitev iz petega odstavka 75. člena ZDT-1. Glej tudi obrazložitev k naslednjem členu.

K 7. členu

Tudi v primerih uvedbe disciplinskega postopka zoper državnega tožilca, ki je bil imenovan za evropskega delegiranega tožilca, bo po predlogu zakona pristojni disciplinski organ obvestil EJT. Uredba namreč v četrtek odstavku 17. člena določa predhodno obvestilo države članice, če se ta odloči, da bo proti tožilcu »sprejela disciplinski ukrep iz razlogov, ki niso povezani z njegovimi pristojnostmi na podlagi te uredbe«. Poleg tega določa, da država članica brez soglasja evropskega glavnega tožilca ne more razrešiti evropskega delegiranega tožilca ali proti njemu sprejeti disciplinskega ukrepa iz razlogov, povezanih z njegovimi pristojnostmi na podlagi te uredbe. Če evropski glavni tožilec ne poda soglasja, lahko zadevna država članica zaprosi, da kolegij znova prouči zadevo. Pristojni disciplinski organ, ki naj bi o uvedbi disciplinskega postopka obvestil EJT, bo disciplinski tožilec oziroma disciplinsko sodišče prve stopnje, kot to določa 92. člen ZDT-1.

K 8. členu

Drugi odstavek veljavnega 105. člena ZDT-1 ureja način sprejemanja odločitev Državnotožilskega sveta, pri čemer posebej določa primere odločitev, kjer je zahtevana dvotretjinska večina glasov vseh članov (kvalificirana večina). Takšna večina, tj. najmanj šest članov, bo terjala, da bodo tudi odločitve o podajanju predloga treh kandidatov za uvrstitev na listo kandidatov za imenovanje evropskega tožilca sprejete kolikor je mogoče objektivno, saj bo potrebno tudi soglasje člana ali članov Državnotožilskega sveta, ki ne prihajajo iz vrst članov, ki so jih izvolili državni tožilci. Funkcija evropskega tožilca je namreč nadnacionalna, zato je utemeljeno pričakovati, da uvrstitev na listo kandidatov v tem primeru podpira(jo) tudi član(i), izvoljen(i) v Državnem zboru.

K 9. členu

V drugem odstavku 192. člena veljavnega zakona je določen »katalog kaznivih dejanj«, glede katerih je za pregon storilcev pristojno Specializirano državno tožilstvo RS (SDT). Gre torej za kazniva dejanja terorizma, spravljanja v suženjsko razmerje in trgovine z ljudmi, korupcije, zoper gospodarstvo (z določenimi pogoji in izjemami) ter kazniva dejanja sodelovanja v hudodelski združbi. S predlagano določbo novega petega odstavka se pristojnost SDT za pregon storilcev kaznivih dejanj iz 22. in 25. člena Uredbe 2017/1939/EU določi do trenutka prevzema pristojnosti EJT v skladu s 27. členom Uredbe 2017/1939/EU in po odstopu zadeve in prenosu pristojnosti z EJT na pristojne nacionalne organe v skladu s 34. členom Uredbe 2017/1939/EU. Zaradi v uvodu pojasnjene hibridne narave delovnopravnega statusa evropskega delegiranega tožilca, je določitev pristojnosti SDT do prevzema pregona kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom EU (ki sodijo med kazniva dejanja določena v katalogu kaznivih dejanj v drugem odstavku 192. člena ZDT-1) s strani EJT oziroma po odstopu in prenosu pristojnosti na SDT, samo posledica zagotavljanja organizacijskih pogojev delovanja EJT na decentralizirani ravni, ki nikakor ne posega v stvarne in krajevne pristojnosti tega organa. Državna tožilca, ki bosta opravljala funkcijo evropskega delegiranega tožilca na SDT, bosta reševala zadeve, ki niso v pristojnosti SDT, ampak v pristojnosti EJT neposredno na podlagi določb Uredbe 2017/1939. Zaradi navedenega se določitev pristojnosti SDT po predlagani določbi ne šteje za širitev kataloga kaznivih dejanj, glede katerih je za pregon storilcev pristojno SDT. Racionalno in smiselno je, da zaradi majhnega števila evropskih delegiranih tožilcev, možnosti timskega dela in potrebe po medsebojnem nadomeščanju s predlogom zakona niso določene podlage za deljeno (ločeno) krajevno pristojnost. Ustrezno delitev zadev med dvema tožilcema omogočajo mehanizmi upravljanja zadev, predvideni z Uredbo 2017/1939/EU.

K 10. členu

S predlagano prehodno določbo tega zakona se določba iz novega petega odstavka 192. člena zakona, s katero se širi pristojnost Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije, začne uporabljati od dneva začetka delovanja EJT, ki ga s sklepom določi Evropska komisija, razen za kazniva dejanja, za katera je do tega dne že vložen obtožni akt.

Uredba 2017/1939/EU je začela veljati 20. novembra 2017. Vzpostavitev urada EJT je po določbi 120. člena Uredbe 2017/1939/EU vezana na tri letno prehodno obdobje po začetku njene veljavnosti. EJT bo prevzelo naloge preiskave in pregona, ki so mu dodeljene z Uredbo 2017/1939/EU, z dnem, ki ga bo s posebnim sklepom določila Evropska komisija. Zaradi navedenega se s predlagano določbo začetek uporabe izključno zakonske določbe, s katero se širi pristojnost SDT zaradi izvajanja Uredbe 2017/1939/EU, veže na trenutek, ki ga bo s sklepom določila Evropska komisija. Časovnico, po kateri bo EJT prevzelo naloge po tej uredbi, Uredba 2017/1939/EU veže na največ tri leta po dnevu začetka njene veljavnosti (20. novembra 2017), torej ne pred 20. novembrom 2020. Preostale določbe predloga zakona, ki se nanašajo na postopek imenovanja, pravice in položaj evropskih delegiranih tožilcev in evropskega tožilca so statusne narave, za katere navedeno prehodno obdobje ne velja, saj omogočajo pravno formalno ustanovitev EJT.

Upošteva se določba 74. člena Zakona o državni upravi, ki določa obliko seznanjanja javnosti o začetku delovanja organa Evropske unije, bo minister z naznanilom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije seznanil javnost z odločitvijo o začetku delovanja EJT, ki učinkuje neposredno.

K 11. členu

Na mesto evropskega glavnega tožilca lahko ob upoštevanju drugih pogojev po 14. členu Uredbe 2017/1939/EU kandidira tudi oseba, ki je izvoljena v sodniško funkcijo, zato se s predlogom zakona, ki po vsebini sledi obrazložitvi iz 3. člena predloga zakona, sistemsko razširja mirovanje sodniške funkcije ter vseh pravic in dolžnosti iz sodniške službe tudi na primere imenovanja sodnika za evropskega glavnega tožilca.

K 12. člen

Za uveljavitev predloga zakona je določen splošni 15-dnevni *vacatio legis*.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO:

Zakon o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1, 19/15 in 23/17 – ZSSve):

21. člen (nastopanje pred sodišči)

(1) Pred okrajnimi sodišči lahko nastopajo državni tožilci, ki imajo najmanj naziv okrajnega državnega tožilca.

(2) Pred okrožnimi sodišči lahko nastopajo državni tožilci, ki imajo najmanj naziv okrožnega državnega tožilca.

(3) Pred višjimi sodišči lahko nastopajo državni tožilci, ki imajo najmanj naziv višjega državnega tožilca.

(4) Pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vrhovno sodišče) lahko nastopajo samo vrhovni državni tožilci.

(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena lahko pred okrožnimi sodišči nastopajo tudi okrajni državni tožilci, a le v okviru pooblastil, ki jih za določene vrste zadev, za posamezno zadevo, za določene vrste procesnih dejanj ali za posamezno procesno dejanje posebej določi vodja državnega tožilstva. Za posamezno procesno dejanje posebej lahko pooblasti okrajnega državnega tožilca za nastopanje pred okrožnim sodiščem tudi pristojni državni tožilec.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena lahko v postopku pred pritožbenim sodiščem druge stopnje po pooblastilu, ki ga za posamezno zadevo določi vodja pristojnega pritožbenega oddelka s soglasjem vodje pristojnega državnega tožilstva, nastopajo skupaj z višjim državnim tožilcem tudi okrajni oziroma okrožni državni tožilci, ki so vložili oziroma zastopali kazensko obtožbo v postopku na prvi stopnji.

46. člen (mirovanje funkcije)

(1) Če je državni tožilec izvoljen za predsednika republike, poslanca Državnega zbora Republike Slovenije, sodnika ustavnega sodišča, sodnika mednarodnega sodišča ali na drugo mednarodno pravosodno funkcijo, predsednika Vlade Republike Slovenije, varuha človekovih pravic oziroma njegovega namestnika, imenovan na ministrsko funkcijo ali funkcijo državnega sekretarja, predsednika ali namestnika predsednika komisije za preprečevanje korupcije, mu državnotožilska funkcija ter vse pravice in dolžnosti iz državnotožilske službe mirujejo.

(2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi, če je državni tožilec izvoljen za poslanca evropskega parlamenta ali evropskega varuha človekovih pravic ali imenovan za člana Evropske komisije ali mednarodne civilne misije.

74. člen (ugotovitvena odločba)

O nastopu razlogov za prenehanje državnotožilske funkcije pristojni vodja državnega tožilstva obvesti Vlado Republike Slovenije, ki izda ugotovitveno odločbo o prenehanju državnotožilske funkcije.

75. člen (razrešitev)

(1) Državni tožilec se razreši, če je pravnomočno obsojen:

- za kaznivo dejanje, storjeno z zlorabo državnotožilske funkcije, ali
- za naklepno kaznivo dejanje na kazen zapora, daljšo od šestih mesecev.

(2) Državni tožilec se lahko razreši, če je pravnomočno obsojen:

- za naklepno ali nenaklepno kaznivo dejanje na kazen zapora do šestih mesecev ali na drugo kazen ali mu je bila izrečena pogojna obsodba, ali
- za nenaklepno kaznivo dejanje na kazen zapora, daljšo od šestih mesecev,

in je zaradi te obsodbe osebno neprimeren za opravljanje državnotožilske funkcije.

(3) Sodišče mora v primerih iz prejšnjih odstavkov poslati pravnomočno sodbo ministrstvu, Državnotožilskemu svetu in generalnemu državnemu tožilcu.

(4) Državnotožilski svet in generalni državni tožilec v primeru iz drugega odstavka tega člena v enem mesecu od prejema sodbe posredujeta ministru mnenje o osebni primernosti oziroma neprimernosti obsojenega državnega tožilca za opravljanje državnotožilske funkcije.

(5) Državnega tožilca razreši Vlada Republike Slovenije na predlog ministra.

92. člen (uvedba postopka)

(1) Disciplinski postopek se uvede z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obrazloženega predloga za izrek disciplinske sankcije.

(2) Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo vodja državnega tožilstva, pri katerem državni tožilec opravlja državnotožilsko službo, generalni državni tožilec, Državnotožilski svet in minister.

(3) Če disciplinski tožilec ne uvede postopka, mora o razlogih obvestiti pobudnika. Če ta vztraja pri pobudi, dokončno odloči o uvedbi postopka disciplinsko sodišče prve stopnje.

(4) Zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo generalni državni tožilec, Državnotožilski svet in minister. Na podlagi pisno vložene zahteve iz prejšnjega stavka mora disciplinski tožilec zahtevati uvedbo disciplinskega postopka.

(5) Ob vložitvi predloga za izrek disciplinske sankcije lahko generalni državni tožilec glede na naravo in težo očitane disciplinske kršitve izreče državnemu tožilcu začasno odstranitev iz državnotožilske službe v skladu s tem zakonom.

105. člen (odločanje)

(1) Državnotožilski svet odloča na sejah.

(2) Odločitve sprejema z večino glasov vseh članov. Z dvotretjinsko večino glasov vseh članov odloča o podajanju predloga za imenovanje generalnega državnega tožilca, o sprejetju meril za kakovost dela in o mnenju k skupnemu letnemu poročilu.

(3) Sejo Državnotožilskega sveta skliče predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik Državnotožilskega sveta. Če tako pisno zahtevajo najmanj štirje člani sveta ali generalni državni tožilec, mora sejo sklicati najpozneje v osmih dneh po prejemu zahteve.

(4) Odločitve Državnotožilskega sveta, ki se nanašajo na položaj, pravice in dolžnosti državnih tožilcev, morajo biti obrazložene in po izkazani vročitvi objavljene na spletni strani Državnotožilskega sveta v anonimizirani obliki.

(5) Državnotožilski svet pošilja vabila in dnevne rede za seje generalnemu državnemu tožilcu, ki ima pravico udeležiti se seje ter dati svoja stališča in predloge o obravnavnih zadevah.

(6) Državnotožilski svet k obravnavanju zadev državnotožilske ali pravosodne uprave, imenovanja vodij in namestnikov vodij okrožnih državnih tožilstev, skupnega letnega poročila, predlogov zakonov in predloga skupnega finančnega načrta za državna tožilstva povabi ministra, ki ima pravico udeležiti se seje ter dati svoja stališča in predloge o obravnavnih zadevah.

(7) Državnotožilski svet k obravnavanju vprašanj iz svoje pristojnosti lahko povabi predstavnike sodišč in drugih državnih organov, institucij, društev in drugih nevladnih organizacij, ki delujejo na posameznih področjih, povezanih z izvrševanjem pristojnosti državnih tožilstev.

192. člen (pristojnost)

(1) Najzahtevnejša kazniva dejanja, katerih pregon terja posebno organiziranost in usposobljenost državnih tožilcev ter najvišjo raven učinkovitosti, obravnava Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SDT).

(2) SDT je pristojno za pregon storilcev kaznivih dejanj:

- zoper gospodarstvo, za katera se lahko izreče kazen petih let zopora ali hujša kazen, razen poslovne goljufije, izdaje nekritega čeka in zlorabe bančne ali kreditne kartice, uporabe ponarejene bančne, kreditne ali druge kartice;

- za katera se lahko izreče kazen desetih let zopora ali hujša kazen, če je bilo dejanje izvršeno v hudodelski združbi;

- jemanja podkupnine, dajanja podkupnine, sprejemanja koristi za nezakonito posredovanje, dajanja daril za nezakonito posredovanje, nedovoljenega sprejemanja daril, nedovoljenega dajanja daril;

- terorizma, financiranja terorizma, ščuvanja in javnega povečevanja terorističnih dejanj, novačenja in usposabljanja za terorizem;

- spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi.

(3) SDT je pristojno za pregon storilcev kaznivih dejanj, ki so povezana s kaznivimi dejanji iz prejšnjega odstavka, če so podani isti dokazi (povezane zadeve).

(4) SDT je izključno pristojen za vložitev tožbe in zastopanje v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim ter za vložitev predloga in zastopanje v postopku izvršbe.

(5) Če nastane dvom o določitvi pristojnega državnega tožilstva, velja, da je podana pristojnost SDT.

Zakon o sodniški službi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15 in 23/17 – ZSSve):

40. člen

Če je sodnik izvoljen za predsednika republike, poslanca državnega zbora, sodnika ustavnega sodišča, sodnika mednarodnega sodišča ali na drugo mednarodno pravosodno funkcijo, predsednika vlade, varuha človekovih pravic oziroma njegovega namestnika, imenovan za ministra ali državnega sekretarja, predsednika ali namestnika predsednika komisije za preprečevanje korupcije, mu sodniška funkcija ter vse pravice in dolžnosti iz sodniške službe mirujejo.

Določba prvega odstavka tega člena se uporablja tudi, če je sodnik izvoljen za poslanca evropskega parlamenta, evropskega varuha človekovih pravic ali imenovan za člana Evropske komisije.

Določba prvega odstavka tega člena se uporablja tudi v primeru, če je sodnik napoten v mednarodno civilno misijo ali mednarodno organizacijo ali opravlja strokovne naloge na mednarodnem sodišču ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji s področja človekovih pravic.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagatelj zakona v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) predlaga, naj Državni zbor Republike Slovenije obravnava predlog zakona po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne a nujno potrebne uskladitve s pravom Evropske unije.

Predlagane spremembe in dopolnitev so posledica uveljavitve Uredbe Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT – v angleškem besedilu *European Public Prosecutor's Office*, tako imenovani EPPO). Pravno podlago za ustanovitev EJT določa 86. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), po katerem lahko Svet EU zaradi boja proti kršitvam, ki vplivajo na finančne interese Unije, z uredbami, sprejetimi po posebnem zakonodajnem postopku, iz Eurojusta ustanovi Evropsko javno tožilstvo.

Z Uredbo 2017/1939/EU se na novo določa sistem deljene pristojnosti med EJT in nacionalnimi organi na področju boja proti kaznivim dejanjem, ki škodijo finančnim interesom Unije, pri čemer ima EJT pravico do prevzema zadeve, usmerjanja in nadzora preiskav in pregona, ki jih izvajajo evropski delegirani tožilci. Čeprav je Uredba 2017/1939/EU neposredno uporabljiva in zavezujoča z dnem začetka veljavnosti, določbe, vezane na postopek predlaganja kandidatov za evropskega tožilca, in določbe, vezane na postopek predlaganja kandidatov za evropske delegirane tožilce, pomenijo potrebo po spremembi in dopolnitvi Zakona o državnem tožilstvu, glede navedenih in z njimi povezanih vprašanj.

Predlagane spremembe in dopolnitve so manj zahtevne in ne posegajo v notranjo sistemsko ureditev državnega tožilstva, temveč jo dopolnjujejo. Spreminjajo in dopolnjujejo zgolj tiste dele Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1), kjer je to potrebno zaradi prilagoditve Uredbe Sveta (EU) 2017/1939, ki ustanavlja Evropsko javno tožilstvo, to je določitev pogojev in kandidacijskega postopka za imenovanje evropskega tožilca in evropskega delegiranega tožilca. Predlagane določbe bodo omogočale pravočasno odzivnost države v primeru poziva Evropske komisije za posredovanje nabora kandidatov za imenovanje na mesto evropskega tožilca, s čimer bomo pripravljeni na izvajanje evropske zakonodaje.